

במדבר ה ו נשא

אונקלוס

וְאִסְלָא נְטֻמָּאָה הָאִשָּׁה וּמְהַרְהָ
הוּא וּנְקָתָהּ וְנִזְרָעָה זָרַע: כס זאת
תֹּנְרַת הַקְּנָאָת אֲשֶׁר תִּשְׁמַת אִשָּׁה
תַּחַת אִשָּׁה וְנְטֻמָּאָה: ל או איש אשר

לקט בהיר

רש"י

ועדה, ולעיל פסוק כ"ח דכתיב לאלה ולשבעה בחוך עמך
לא פירש רבינו זמא, דשם יכול להיות פירושו בחוך פיהם של
עמך, ובה לגלות פי' חומרו לאלה ולשבעה עיי"ש (וכן
איתא במד"ר), אבל כאן מיותר הוא, ודאי פירושו בקרב
ונמעמד כולם (ב"ב: פ) פשוט שכן הוא שהלא
מסתירה זו דיבר כל הפרשה, ולא היה רבינו צריך לאומרה,
אלא משום שרצה לפרש וטהורה היא ממקום אחר (פי'
מאי' אחר שלא התרה אותה בעלה ממנו) מהמחם יתור

הפיצה, לזה אמר שדי בחומרו אם לא נטמאה (רא"ם), אמחם שפירושו הפשוט של לא נטמאה עתה במעשה זה, שהפיצה
פועל הוא ויש לה גבול חומך, משא"כ טהורה היא פירושו על פי פשוטו בלי שום יתור ודרוש טהורה היא בכלל בלי גבול
ובלי זמן שהלא שם תואר היא, אעפ"כ אם לא הכפל היינו נדחקים לומר שפי' טהורה ממשעה זה (בא"י): פא) ולא
שנקמה מעון ופורענות, שפשוט הוא, כי מה עשפה, אלא שלא תמוש ותאמר אם יש צמים הללו ומזיקין מכל מקום, לזה אמר
שמצא נקי ולא יזיקה (ג"א): פב) ר"ל אין וזרעה יולא מונקתה, ולא משום שנקמה נרעה זרע, אלא מלמא באיני
נפשיה הוא, זה וגם זה (רא"ם), וא"ח מה נרעה ושכר היא זמא, וכי נשים שאינן שוחין אין להן זרע, לזה אמר שזרע שלה
יהיה צנקל וצברכה מרובה: פג) רצונו לומר "או" זה אינו יולא ממשעו ואעפ"כ משונה הוא ממקום או שנמקרה
שפירושו שמוכל לצבור חייה שתרמה, וכאן אי אפשר לומר כן, שהלא חמירה בלא קנאה הבעל או קנאה בלא ספירת האשה
לא כלום הוא, אלא הכי פירושו או לא היה בן המעשה שרק שוינה תחמי והוא העלים עין, אלא היה המעשה שאיש קנאי
הוא לכן פי' לדבר זה שעבר עליו רוח קנאה וגו' או והעמיד וגו', וכן הוא בשור גמם שפירושו או לא היה שור זה שור מס
אלא נודע שגמח הוא, והוא ממש כמו אס:

אור החיים

שלא הזכיר הכתוב אלא מים יש צו גם העפר: שחנקי מהעונש לא יגיעו עובדות האמורות, וחמלא
כה. ואם לא נטמאה וגו'. וטהורה וגו'. כפל שצבועת הכהן אמר כי שטית תחת וגו' וכי
לומר וטהורה, לזד שצא לומר כי נעמאת וגו', וקשה מה הוא כוונתו במאמר כי
שטית, אם הוא כי נעמאת לא הוה לו לומר וכי נעמאת בחוספה וא"י, אלא ודאי שנחכוון לענין
דברים הקודמים לעומתה שבוה חשק הזולת וכו', והתנה וכי נעמאת אז הוא שיהיה לה עונש, ואמר
בהפכויות אם לא היו צ' החלוקות תנקה מהרע וחלליה צדצר עוב, וחלוקה האמנעיות מוכנת
מאמלעות הדברים, ורז"ל אמרו (שם י"ח): וטהורה לא נעמאת אבל לא נטהרה מענפי החטא הגם

אור בהיר

מג) אלא הי"ל כי נטמאת.

אונקלוס

במדבר ה ו נשא

תעבר עליו רוח קנאה וקני ית
אתמה ויקם ית אתמה קדם י
ועבר לה פקנא ית כל אורימת
קרא: לא ויהי זכאה נקרא מחוכא
ואתמה יהיה הקבל ית חוכבה:
א ומקיל י עם משה למימר:
ב מלל עם בני ישראל ותימר
לדון נבר או אתמה ארי יפרש
למדר נבר נזיר למיזר קדם י:

רש"י

אח האשה: (לא) ונקה האיש מעון. אם צדקה
המים אל ידלג לומר חצתי צמיחתה"י נקי הוא מן
העונש (ספרי - במ"ד), דבר אחר משישקנה תהא אללו
צביתר ונקה מעון"י שהסועה אסורה לצעלה (ספ -
סו: ב) כי יפלא. יפריש* (אונקל), למח נסמכה
פרשת חזר לפרשת סועה"י לומר לך שכל הרואה
סועה בקלקולה"י חזר עלמנו מן היין (סועה ב), שהוא
מביא לירי ניאוף: גדר נזיר. אין נזירה בכל מקום
אלא פרישה (ספרי), אף כהן שפירש מן היין"י: להזיר
לדו. להצדיל עלמנו מן היין לשם שמים"י (ספרי):
שינו נטמאות יפירש.

אור החיים

הוא מאיש אחר, ולדרכיו איש אחר ככלל במאמר
לא נטמאה כי דרך כלל אמר צין מאיש זה צין
שאמרו בנדרים (ט"ו) שאמר שמעון הלדיק מימי לא
משאר"י:

אור בהיר

מד) שמאמר לא נטמאה כולל כל העולם חוץ מבעלה. מדה) לא אכל אשם נזיר, שרצה לא לשם שמים נזירים, ובסוף ממחריטי

תעבר עליו רוח קנאה וקנא את
אשתו והעמיד את האשה לפני יהוה
ועשה לה הכהן את פלידתורה
הזאת: לא ונקה האיש מעון והאשה
ההוא תישא את עונה: פ"ו * וידבר ->
יהוה אל משה לאמר: ב דבר אל בני
ישראל ואמרת אלהם איש או אשה
כי יפלא לנדר נזיר להזיר ליהוה:

לקט בהיר

פר) שלא יאמר מגלגלן חובה ע"י חייב והיה לי להניחה
שמן השמים ישעשה (נח"י): פה) ופירושו כשיבא עליה
אח"כ נקי הוא מאותו עון ואיסור שהיה עליה קודם
שהשקה, ופירושו זה דחוק הוא וקשה להעמיסו בכתוב שחסר
מן הכתוב שהמדובר הוא אח"כ כשיבא עליה, ועוד רישא
לאו סיפא וסיפא לאו רישא, שרישא מיירי אח"כ בשלא
צדקה המים וסיפא מיירי כשנטמאה ומתה, אם לא שתאמר
לנדרין קמני חה דומק, ודרך הא' לבדו ג"כ אינו די
שפשיטא היא מהיכי מימי לא יחא נקי הלא התורה חייבו
לעשות כן, ולהפך אם לא עשה כן אז אינו נקי, לזה הביא
שניהם (מ"ל): א) כן מרגם אונקלוס ז"ל יפריש, ובפי'
אמור (כ"ב כ"ח), וכן בפי' בנקתי (כ"ו ב') הוסיף רבינו יפריש צפיו, כלומר יגלה ויבטח בשפתיו נדבם לבו, וא"כ יהיה זה
מחייבות המשמעות דבר והפוכו, שמן הסתם פי' פלא מובדל ומכוסה, אבל יפלא פירושו יגלהו מן כסוי (חזקי): ב) לריך
לחקור מה קשיל ליה לרבינו, וכי בכל קמיכות צ' פרשיות קא קשיל ליה, ואפשר משום שב' פרשיות הללו מנגדות והפכות
זה לזה, שהראשונה מדברת באדם הרואה לפקור לצבד ולהטמא והשני באיש הממאה לעלות לקדש ולהטב (ג"א), ויותר
היה לו לסמכה אלל נדרים צפ' מעות או אלל קרבות צפ' ויקרא או לו (בד"א): ג) פי' צוולה ובצושפה שמנולין אותה
(לשון רש"י), ומה שאמר יזר עלמו מן היין אפשר לומר שאינו מזה שיעשה כן ויזר עלמו אלא אמר שכן יהיה, שכל כך
מבזה ומנוולה עד שכל רואה יקחו מוסר ויבדילו ויפרישו אפילו דמי לדמי (א"ש): ד) פי' ולכן נקרא נזיר זה נזיר,
שכל עלמו ננדרו להזיר ולפרוש מן השכרות ומן העומאה: ה) כדי שלא יעטלו השכרות מעבדות השם יתב' ולאו דוקא

4
R. Simon

1

אור החיים (א)

מִיּוֹן וְשֹׁכֵר יִזְיֵר חֲמִין יִין וְחֲמִין שֹׁכֵר
 לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־מִשְׁרֵת עֲנָבִים לֹא
 יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לַחִים וַיְבָשִׂים לֹא
 יֵאָבְלוּ כָּל יְמֵי נְזוּר מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
 מִגִּפְן הַיַּיִן מִחֲרָצִים וְעַד־זֶן לֹא יֵאָבְלוּ
 כָּל־יְמֵי נְזֹר תֵּעָר לֹא־יַעֲבֹר עַל־
 רֵאשׁוֹ עַד־מִלְאֵת הַיָּמִם אֲשֶׁר־יִזְיֵר
 לַיהוָה קָדֵשׁ יִהְיֶה גִדְל פָּרַע שְׁעָר

ג מספר חרות ועתיק יצור חל
 דחמור חרות וכל דחמור עתיק לא
 ישתה וכל מתרות ענבין לא
 ישתה וענבין ופיקין ויבשין לא
 ייבאו: ד כל ימי נזרה מכל
 דיתעבד מגפנא דחמרא
 מפורצנין ועד עצורין לא ייבאו:
 ה כל ימי נזר נזרה מספר לא
 יעבר על רישה עד משלם יומיא
 דנזר קדם יי קריש יחי מרבי

רשי

לקט בדיד

ניאוף (נח"י): ו פירושו יין חדש וישן, ואין זה פי'
 המלות, אלא יין ישן הוא זה הנקרא שכר בשביל שמשכר,
 ואם שכר פירושו יין ישן ודאי שייך פירושו יין חדש פי' יין
 מנחו שהמתיקות עדיין בו ואינו משכר, ואסרו תורה לזיך
 משום חטונג או משום פחור סחור, ופי' זה של אונקלוס ז"ל
 הוא שיטת ח"ק בח"כ בפי' שמיני, ופליגי עלה עס ר' יהודה
 ור' אליעזר, ונחר רבינו בדעה זו שהוא פשוטו של מקרא,
 אבל בפי' שמיני פירש רבינו הכתוב לפי שיטתו של ר'
 אליעזר, ועיין עס העטעס: ז פ' לשון טבילה, והוא לשון
 ארמי, ועבל הכהן אכזעו (ויק' ד' ו') מתרגם הירושלמי
 ויזעזע כהנא אכזעיה, כלומר כל דבר מאכל הנטבל במי
 ענבים, ומינת משרת הוא עס דבר, שורשו קרה, והמ"ס
 נוסף למיקון הלשון ולייפוח המינה, והמ"ו היא המקשרו עס מינת ענבים, על משקל מקום כסף ששורשו קנהי: ח פ'
 זרע שבתוך העינב, וזו דעת ר' יוסף בן ספרי ובגמ', וכן הלכה, וכן דעת האונקלוס, וכן הוא בשלשן מו"ל זרע חטה ושעורה
 ומרזן במפולת יד, ור' יהודה מולק ודעתו להפך (רא"ם): ט זוג הוא כלי המיזין של הפעמון, והלשון שבתוכו המקשקש
 עליו נקרא ענבל, ורזונו לומר שהוא נקראים הקליפות החלוטות זג: י זה לשון הספרי: קדוש יהיה זו קדושת עשר (ואסור
 בהנאה) וכו', או אינו אלא קדושת הגוף כשהוא אומר (פסוק ח') קדוש הוא לה' הרי קדושת הגוף הא מה מ"ל קדוש יהיה
 זו קדושת עשר עכ"ל, ודוקא כאן הוא קדושת עשר (ולא להפך) שהמזוהר כאן משער, אבל עס דכתיב קדוש "הוא" זה ודאי
 הגוף, כי עשר עס מאן דבר שמי (רא"ם): יא שלא אמר הכתוב יגדל פרע, שאז היה פירושו שמתנה לזיך שיגדל, אבל
 בניקוד זה גדל פירושו לגדל וחסר הלמ"ד, וכן משפטו בכמה מקומות כגון (לקמן כ"ב ל"ח) היכול אוכל דבר, כמו לדבר, או
 (שמות ח' כ"ה) לא יוסיף פרעה החל, ואמר הכתוב שיהיה עשר שלו קדוש ומובדל ומיוחד לה', ונמה, כמה שיגדלם ולא
 ייחטסו כל ימי נזרו (רא"ם), והגם שבספרי למדו מכאן שאסורין הם ומעורבתין, אין זה דושה פשוטו של מקרא והא והא
 איחא (ב"ב): יב מבוחר זאת היטב במאמר הסמוך, שמינת קרע פירושו גידול עשר, אבל עדיין לא ידענו איזה עשר,
 לזה יזרף הכתוב אליו עשר ראשו, וכאליו אמר גידול עשר של עשר ראשו (רא"ם), ולענין פי' מינת פרע עיין עוד בפי' חשא
 פסוק (ל"ב כ"ה) כי פרוצ הוא: יג פת"ם קטן הוא סג"ל, והכוונה שלא נקוד קרע, שאז הוא עס מואר, כי חשס או
 ראש המבוטה ומגודל בשער ארוך נקרא קרע כמו (ויק' י"ג מ"ה) וראשו יהיה פרוץ, גם בא לשלול שאינו נקוד קרע שאז
 הוא פועל כגון (לעיל ה' י"ח) וקרע את ראש האשה, ובאחד מנ"י אופנים הללו בין שהוא פועל בין שהוא עס מואר אינו

רֵאשׁוֹ: ו כָּל־יְמֵי הַזֵּרוּ לַיהוָה עַל־נַפְשׁ
 מֵת לֹא יָבֵא: ז לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחָיו
 וּלְאֵחָתוֹ לֹא־יִשְׁמָא לָהֶם בְּמַתָּם כִּי נֹזֵר
 אֱלֹהָיו עַל־רֵאשׁוֹ: ח כָּל יְמֵי נְזוּר קָדֵשׁ
 הוּא לַיהוָה: ט וְכִי־יָמוּת מֵת עָלָיו
 בְּפִתַע פְּתָאם וְשָׂמָא רֵאשׁ נְזוּר

פרוע שער רישה: ו כל יומין
 דנזור קדם יי על נפשא דמתא
 לא יעל: ז לאביו ולאמה
 לאחוריה ולאחיה לא ישתאב
 קהון במותרהון ארי כפ"לא
 דאחיה על רישה: ח כל ימי
 נזרה קריש הוא קדם יי ט וארי
 ימות מתא עלוהי בתרפא שלו

רשי

לקט בדיד

יפרע, ואין קרוי פרע פחות מלי יום" (ספרי - חיר ו'):
 (ח) כל ימי נזרו קדש הוא. זו קדושת הגוף" (ספרי - חיר ו')
 מליענמא למתים (ספרי): ט בפתע. זה אונס" (ספרי - חיר ו')
 (סא): פתאם. זה שוגג (סא), ויש אומרים" פתע
 מקבל דניקות, אבל כאשר הוא לפניו נקוד קרע הוא עס
 דבר שכן שמו של גידול עשר ומקבל דניקות, וזה שאמר
 רבינו לפי שהוא דנוק ח"כ בהכרח שהוא עס דבר לזה נקוד
 סג"ל, ויש שמדחקו לומר שער נקוד בפת"ם דנוק הוא
 למינת ראשו, אבל לשון רבינו אינו הולמו, גם פשוט הוא,
 ולא יעל זאת להשמיענו, כי אין לטעות ומי שאמר שרש"י לא דק (מו"ס) מפני שמינה זו אין חילוק בניקודו בין דנוק או
 נפרד, הנה עס לא ידעו ולא יבינו, והוא כמו שאמרנו: יד בגמ' נזיר ו': למדו זאת מו"ל מדכתיב (פסוק י"ג) ביום
 "מלאכה" ימי נזרו משמע ימים הנריכים למלאכה, והם שלשים, שימי הלילה אינם שלשים שלימים אלא כ"ע וחמי יום בקירוב,
 ובכל חדש השני אנו ממלאים אורנו לשלשים: טו ואינו כמו בהנאים שצריך לנהוג בו קדושה וכוונת, כי עס כתיב קדוש
 יהיה "לך" (ב"ב): טז כגון שאדם זה לא היה מולה כלל ולא היה צריך להוזהר, ושוגג נקרא כגון שפסע ולא נזהר או
 שכתב נזירתו, והרזון בזה שאפילו לא נעמא צמוד חייב בהגלגלות וקרנן וסותר ימים שעברו, וכ"ש מויד וכן איחא בפירוש
 במשנה דנרימות ע"ו. ופסקו רמב"ם פ"ו מה' נזירות, (ולאפוקי מדברי הש"ס דפשיטו ליה דמויד אינו כן - ב"ב) וכל זה
 לדרך זה הראשון שהוא דרך דרוש, אבל לדרך ב' שהוא פשוטו של מקרא אין המדובר מן הניזיר אלא מן המיתה שהיתה
 במקרה, והכוונה כדי לקרב אל השכל היאך היה המעשה שנעמא, דאטו ברשיעי עסקינן, - ודע דעס בנרימות שנינו איכא
 פתע זה שוגג פתאום זה אונס ולמדוהו עס מכתובים, ורבינו לקח דבריו מספרי, וכן הוא שיטת האונקלוס ויוז"ע שאמר
 "במתיב שני" מתיב זה אונס, שלו זה שוגג (ב"ב), ובספרי"ק דברי דוד כתב (עיי"ש שהאר"ק) שכוונת רבינו ליישב, שיאמר
 הכתוב אונס לבד, ואם אונס קומר הימים וחייב קרבן כ"ש שוגג, וכדי למרזן זאת מפרש את הכתוב הפך הגמרא לומר שיש
 לפרש גם כן פתע זה אונס פתאום זה שוגג, וא"כ בהכרח לומר ב' מינות שהאחד יגלה על חבירו, שאם יאמר רק אחד מהם
 יהיה איזה שהיה היינו מפרשים אורנו לשוגג ואונס לא ידענו, ע"כ חוקן דבריו הק' והם כפסוק ופרת, ועיין ברש"י עס
 בסוטה ט'. ד"ה ה"ה: יז הולך ליש אומרים, משום שלפי פשוטו אינו מתאים דברי רבננו, שהכתוב אינו מדבר בניזיר
 לומר שהיה שוגג או אונס דכתיב ימות מת עליו בפתע וגו' הרי שהמינה בפתע ולא שהיית הנזיר עס, (ולדבריהם ז"ל צריך

אור החיים

לשמים וכו' עליך אמר קרא חזר להזיר לה' יעויין
 שם. לזה אמר דבר כנגד שאר נזירות"ו, ואמרת
 כנגד נזירות המעולה, ולזה כפל לומר חזר להזיר
 לה' ולא אמר להזיר לה', נהכוון לומר כנגד ב' מיני
 נזירות, חזר כנגד כל הנזירות שחזר עלמנו, ומאמר
 אור בדיד
 והוא כמו מוליך לעודה. (מו"ל) שגזירה מלך עליו לקיימו הגם שגדל לשם שמים. (מו"ל) ראה שערות שלו יפיה וחס על יצרו
 שיחננה עליו. (מו"ל) ואין זה דבר נוסף שבמיתת המת הוא נעמא.

צוה יהוה את משה: רבב אך את
 הזקב ואת הכסף את הנהשת את
 הברזל את הפדיל ואת העפרת:
 כן כל דבר אשר יבא באש תעבירו
 באש וטהר אך במי נדה יתחטא

לקט בהיר

לנו משה, אלא רצה לומר דבר בשם אומרו וסלה בשמה הגם
 שידוע הוא (רא"ם), ואמר מלה "ההוראה" ולא השמיעה
 שלא כל מי שמע יוכל להורו, כי רוב פעמים תלוי גם
 בשיקול הדעת ובעיון, לזה אמר שכל פרטי הוראתו הוא
 ממש (ג"א), עוד אפשר שרצונו היה לכתוב על משה
 ולהסיר מרפת השכחה מעליו, שגרה מדבריו שמשם שלחו
 לדרוש במקומו (מ"ל), ובה לא הוה מורה הלכה בפני רבו
 (במ"ח): (מח) חיבת אך קא קשיא ליה שפירשו למעט
 דבר האמור, וכאן הוא המחלת דיבורו ולהיך הוא מקושר,
 לזה אמר שמוסב על דברי משה, לומר שאלת וליכי כל מה
 שאמר אך לא אמר אלא חיי ענין ואני להוסיף בל, זה
 פשוט, ומכל מקום ניתן לדרוש שמוחר הוא, כי בלא חיבת
 אך ג"כ ידענו שמוסיף אותו גורע, לזה הביא דרוש
 רז"ל: (מט) ר"ל זה חקר מן הכתוב שלא די שאל באש
 לוקחו או ללקח אותו בדפוס וכדומה, אלא המדובר שאל
 באש עם מחבל או משקה (רא"ם): (ג) משמים האש
 עמנו נחלק לב, יש שהאש חתה הכלי ואין האש נוגע
 בתבשיל אלא הוחם התבשיל ע"י מים או משקה ממה האש
 או הגעלתו ג"כ ע"י מים חמין שהוחמו באש, ואם האש
 נוגע בתבשיל א"כ נבלע האיסור בכלי ע"י האש ממש ואז הולאתו והגעלתו ג"כ ע"י אש ממש שבלטו עד שהאש שולט בכל
 הכלי דהיינו בכל מקום שבלט, אבל אם לא נשתמש בו ע"י אש כלל אלא במחלים ומשקין קרים א"כ אינו נלעט. צו בחקקה
 ויואל בליעתו במים קרים כדלקמן: (גא) שפוד הוא כמין מקל ארוך של ברזל ותוחב הבשר עליו וצדו השני אוהו צידו על
 האש, אסבלה הוא כלי כמין קולם (כולם בלשון רומי אסבלה) דהיינו שפי תמיכות ארוכות בשני צדדיו ונייחהם שלביות
 שלביות שעליהם נותנים הבשר לללות והאש שולט בכל שטח הבשר מתמת ריות שבין שלביות לשלביה (הערוך) ומזיינה כליו וז
 בניינו לללות עליו ככד על האש: (גב) קורא זה פשוט, שמן הקסם מי נדה היינו מי חטאת מי אפר פרה שזרק על טמא
 ממה ופי' חיבת נדה וזיקה (ולא מי אשה נדה כמו בדרוש שא"כ למה דוקא נדה ולא שאר טמאים) גם חיבת יחטא פשוטו
 לא נאמר על טבילת מי' טאה (כמו בדרוש) אלא על טהרת מי חטאת (רא"ם): (גד) זה יהיה פי' חיבת "אך", כלומר מה
 שאמרת לכס שצריכים הכלים הכשר מבליעת איסור זה אך חיי דבר, וצריכים ג"כ טהרה מטומאת מה, ואע"פ שמשא דבר
 אמר זאת קמ"ל שהגם שבלטו באש לא אמרינן כלי חדש הוא ונטהר (ספ"ר), ומכל מקום דחוק הוא, שהוא אלעזר להוסיף
 בל ולמה לו לאמרו עוד הפעם, לזה הביא דרוש חז"ל (מ"ל): (נד) פי' ולא אכלי מדין אמר זאת, שהרי טמאי ממים היו
 ופשוט שאמר הואם שלישי ושיעבי צריכים טבילה, אלא אכלים דעלמא לדרוזות (ומדויק זאת מאומרו יחטאו בלשון נסתר,
 ולא בלשון נוכח כמו שאמר מעבירו, ובכחם, וטהרתם - מ"ל) הגם שלא היו טמאי, מה, אעפ"כ כלי הבא מן הנכרי צריך
 הגעלה וגם טבילה, ואפילו חטאתם הם שאין בהם בליעה אעפ"כ צריכים טבילה, ומדמקם הכתוב דין זה לכלי מדין נשמע

רש"י

(כז) אך את הוזהב וגו'. אף על פי שלא הזכיר
 לכס* משה אלא על הלכות טומאה עוד יש להזכיר
 לכס** על הלכות גיעול, ואך לשון מיעוט, כלומר
 (אך) ממוטעין אחס מלהשתמש בכלים אפילו לאחר
 טהרתן מטומאת המח עד שיעברו מבליעת איסור
 נבלות, ורבותיו אמרו (וי"ע - ילקוט השפ"ה) אך את
 הכס לומר שצריך להעביר חלודה שלו קודם
 שיגעילנו, חזי לשון אך שלא יהא סס* חלודה אך
 המחכת יהיה כמות שהוא: (כח) כל דבר אשר
 יבא באש. לבל צריכ* כלס (וי"ע): תעבירו
 באש. כדרך ששמישו הגעלתו, מה* ששמישו על
 ידי חמין יגעילנו בחמין, ומה* ששמישו על ידי
 ללי כגון השפוד והאסבלה** ילכנו בצור (ע"י ע"ה):
 אך במי נדה יתחטא. לפי פשוטו חטוי זה לטהרו
 מטומאת מחי**, אמר להם, צריכין הכלים גיעול
 לעברם מן האיסור וחטוי לטהרם** מן הטומאה,
 ורבותיו דרשו מכאן (סס) שאף להכשירן מן האיסור
 הטעין טבילה** לכלי מחכות, ומי נדה הכתובים
 שישו נטמאות * פה. * שם. * מ. * ומ.

וכל אשר לא יבא באש תעבירו במים:
 וכבסתם בנדיכם ביום השביעי
 וטהרתם ואחר תבאו אליהם חנה: ס
 רביע כה ויאמר יהוה אל משה לאמר:
 כו שא את ראש מלקוח השבי באדם
 ובבהמה אתה ואלעזר הפהן וראשי
 אבות העדה: כז וחצית את המלקוח
 בין תפשי המלחמה היצאים לצבא
 ובין כל העדה: כח והרמת מכם ליהוה
 מאת אנשי המלחמה היצאים לצבא

רש"י

כאן דרשו מים הראויים לעבול בהם נדכי** וכמה
 הם מי' טאה: וכל אשר לא יבא באש. כל דבר
 שאין שמישו על ידי האור כגון כוסות (קיתונות)
 ולוחיות ששמישן בלון ולא בלעו איסור (ספ"ר - ע"י
 סס): תעבירו במים. מטבילו (דיו* ** (ע"י סס),
 ודוקא כלי מחכות: (כד) אל המחנה. למחנה
 שכינה, שאין טמא מת טעון טבילה ממחנה לויכ
 וממחנה ישראל (סס"ס): (כו) שא את ראש.
 קח"י את החשבון: (כז) וחצית את המלקוח בין
 תפשי המלחמה וגו'. חליו לחלוי** וחליו לחלו:
 שישו נטמאות * חיון.

לקט בהיר

שדוקא כשדומין לכלי מדין ג' דברים, א) דוקא כלי אכילה,
 ב) דוקא כלי מחכות (וכן זכירות) ולא כלי עץ וכלי חרס
 (ולזה הפסיק הכתוב וטמן דין טבילת כלים באמצע דיני
 הגעלה קודם דין הגעלת כלי שטף כדי שלא יהיה מוסב
 טבילת כלים רק על כלי מחכות, ג) דוקא בלוקוחים לגמרי
 ולא שאלים, משום שכלי מדין היו בזה ג' טמאים הללו
 (גמר'): (נה) פי' אם היה הכתוב אומר אך במים יחטאו
 היינו אומרים שצריך להיות מים כשרים ואפילו פחות ממי'
 טאה כל שהכלי נמכסה בהם, אבל מאומרו מי' נדה"
 פירושו אשה טמאה נדה, והוא מ' טאה שמתם אדם נמכסה
 בהם, וכתבו החס' אע"ג דרביעית (הלוג) סגי להטביל
 מחטין ולנדרות מדאורייתא היינו טבילת טומאה אבל טבילת כלי מדין מידש הוא ובעי מ' טאה עכ"ל, וענין טבילה זו היא
 כמו גר הבא להגביר, לפי שאילו מטומאת הנכרי ונכסו לקדושם ישראל (ירוש' סוף ע"ז): (נו) מאמר זה שנכתב, וכל
 אשר לא יבא באש תעבירו במים" אינו מדבר כלל בטבילת כלים ולא בטבילת טומאת מה (הכל מודים ופשוט שדעת רבינו כן
 הוא) הכתוב מדבר שאם כלי זה הבא משמישו גוי לא נשתמש באש כלל פי' ידענו צבירור שלא נשתמשו בו רק בלון או
 הגעלתו ע"י העברת מים זנוגים (ופשוט שאין עליו דבוק איסור ענין ונקי הוא מכל בלון וחלודה), אלא שרבינו אמר לשון
 טבילה, וכן הוא לשון המשנה בע"ז, כדי לתת ענה טובה ולהקל על בעליו שיעשה הגעלה זו במקוה כשירה שאם הכלי צריך
 גם טבילה כלים יעלה לו טבילה זו עין על טבילת כלים ובין על הגעלה, ולזה גמר אומר "ודוקא כלי מחכות" פי' דוקא כלי
 מחכות צריך ענה זו ולא כלי שטף (אם אינו טמא במת) ובה סלקו כל טענות הרמב"ן ז"ל על רבינו (רא"ם): (נז) כבר
 נתפרש ריש פרשת מטא שפי' חיבת שז כאן הוא לשון הגבהת משא שחקה ותקבל ומשא את חשבונם על דעתך וידעתך על
 ידי שתמנאם, וקורא הכתוב את החשבון "ראש" שכן דרך למנות בני אדם או בעלי חיים בראשם המופרד ובוטל למעלה
 משא"כ גופם מעורבים: (נח) רצונו לפרש פי' המלה של חצית, שאין פירושו רק שתחלק מהא למחשים וממשים, שא"כ
 אין טפל חציו בין מופשי וגו', אלא פירושו שתחלק את המלקוח באופן שבין שניהם יהיה מחולק לחליו, שאמר שמתן לכל
 אחד חלקו יהיה מחולק לב' חלקים מכוונים, ובאילו אמר וחצית בין מופשי וגו' את המלקוח, ויותר מנבאר לקמן פסוק מ"ב

והנותרת מפנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל-מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ חלקם נתתי אתה מאשי קדש קדשים הוא פחשאת וכאשם: לא כל זכר בבני אהרן יאכלנה חקיעולם לדרתיכם מאשי יהוה כל אשר יגע

קדם יי: ודאשתאר מנה יקלון אהרן ובניו פמיר תתאכל פאתר קדוש בדרת משפן זמנא יכלנה: לא תתאפי חמיע הקהון יהבית יתה מקרבני קדש קודשין היא פחשאתא וכאשם: לא כל זכורא בבני אהרן יכלנה קים עקם לדרתיכון מקרבניא דיי כל

לקט בהיר

רשי

לקטו כל הלבונה ולהקטירו, וכל זה מוכח מן הכתוב, שהרי אמר חיצת והקטיר אחר הלבונה, הרי שגם הלבונה צהקטרה, ואמר ואם "כל" הלבונה אי"כ אי אפשר שיהא קומץ אחד הסלת והשמן והלבונה שהרי הלבונה עצמו היא קומץ שלם, ועוד שלא אמר הכתוב מסלת המנחה ומשמנה ומלבונתה, הרי שהלבונה היא חוץ מקומנו, וכל זאת כבר למדנו בפ' ויקרא, לזה גמר אומר רש"י שגם המדובר רק ממנחה אחת ובאן כולל כל המנחות (רא"ם): (לג) פי' הכתוב בעצמו מפרש כוונתו באומרו במקום קדוש, שגם מנחה ליה (הר הבית) מקום קדוש הוא, ואין לומר שהיא מקומות האחד מקום קדוש והשני חצר אהל מועד, שהלא חצר אהל מועד מקום קדוש הוא, וא"כ אי"כ למה לומר במקום קדוש, כבר נדרש בח"כ ובגמ' לרבות הלשכות הנוטות בחול (חוץ לעזרה) ופתח שלהם פתוחות לחוץ העזרה מקום קדוש נקראו ודיים כחצר אהל מועד (רא"ם): (לד) להכי סמך חלקם ללא תאפה חמץ לומר אפילו שירי מנחה (וכ"ש הקומץ) שהם חלקם של כהנים לא תאפה חמץ (לשון רש"י), פי' הגם שיעקר הלואו בא על הקומץ, נכלל נמוכו גם השירים מדמין לו חיצת "חלקם", ואין כאן מקומו שהיה לו לסמכו אלל והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו חלקם נתיי אופה מאשי, וכבר אמר הכתוב והנותרת וגו' מנחת האכל שמחוייבין לאכלו בלא חימוץ, ובאן בא להטיל עליו לאו, שאם אחר שהניחו להחמץ אפילו (או אחד משאר עבודותיו) עבר בלאו בין הקומץ ובין השירים: (לה) הלא חטאת ואשם אינם שוים דיניהם ואין יכול להיות המנחה דומה לשיניהם, לזה אמר שמקלח מן המנחות כחטאת ומקלחן כאשם: (לו) פי' בנאות יום שהמשהיה שלו במשמר נוטל חלק שזה ככל אחיו הכהנים, והואיל הכתוב את החלוקה בלשון אפילה, כדי לרבות בעלי מומין שיכולין לאכול ממנו לאלתר, ולא לרבות טמאים שיכולין בערב אפילו לעשות עבודה (גמרא): (לי) על ידי נישול או מליחה, ואינו נאסר על ידי נגיעה בלבד (כמו טומאה), ואם לא נבלע רק במקלח החוץ מקום הבלעה, לזה אמר כל אשר יגע, כלומר רק מה שנגע (ונבלע) ולא כל החמירה (ת"כ), ו"ל ח"כ: יכול אש"פ שלא נבלע ח"ל בהם עכ"ל, ואש"פ שפי' חיצת "בהם" הוא הפך שהיה נבלע באיסור, אין קפידה, שהלא היינו הך אם היה נבלע באיסור (שנבשלנו ביחד) גם האיסור נבלע בהיתר (צל"ד), עוד אפשר שח"ל יפרשו אות צ"ח מתיבת "בהם", מן, כמו והנותר נבצר ובחלם שפירושו מן הכשר ומן הלחם (מ"ל), או אפשר עו"ה: שלכאורה כל אשר יגע פירושו כל דבר חולין אשר יגע, וא"כ היל"ל "בה" שהרי המנחה נוכר בלשון יחיד בכל הפרשה, לזה אמרו שחיצת בהם חוור על כל דבר חולין, כל דבר חולין) אשר יגע (עד כדי קר) בהם (שנכנס המנחה ונבלע בהם בחולין) (ב"ב):

בהם יקדש: פ שני יב וידבר יהוה אל משה לאמר: זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום המושח אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב: עלימחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב ריחניחם ליהוה: ויהפון המשיח

דיקרב בהון יתקדש: יב ומלי יי עם משה למימר: יב דין קרבן אהרן ובניו די יקרבון קדם יי ביומא דביאוי יתה חר מן עקרא בתלת סאין סלתא מנחתא תדיקא פלגותה בצפרא ופלגותה ברמשא: יי על מסריחא במשח תתעבר דביקא תיתנה תופיני מנחת בצועין יתקרב יתקרבא ברעוא קדם יי: סו וכתנא

רשי

לקט בהיר

יקדש. להיות כמוכ, שאם פסולה^(ט) יפסלו, ואם כשרה יאכלו כחומר המנחה (ס-סע) (יג) זה קרבן אהרן ובניו, חף הכדויות מקריבין עשירות האופה ביום שהן מתחנכים לעבודה, אבל כהן גדול בכל יום, שנאמר מנחה תמיד וגו'^(י) והכהן המשיח תחתיו מבניו וגו' חק עולם וגו' (ח"כ - מנחות ג"ה): (יד) מרבכת. חלופה צרוחתי^(ז) כל לרכה פסחים ל^(ח): תפיני. אפויח אפויח הרצה^(ט), שאחר חליעתה חופה צנוור^(י) וחחר ומעונה במחבת (ח"כ - מנחות ג'): מנחת פתים. מלמד שטעונה פתיחה^(י) (ולא פתיחה ממש בציעין ופרירין לפי שאינה נקמלת, אלא כופלה לשנים וחחר וכופלה לר' שחי וערב ואינו מצדיל (ח"כ - מנחות ע"ה), וכן מקטיר לאשים צר"י): (טו) המשיח תחתיו מבניו.

אור החיים

נקמה גדולה משונאיה. ואומרו אש תמיד וגו' פירוש הגם שיכב ה' בהם מכה רבה לא תכבד אש ותמיד חוקד על המחבת על דרך אומרו (יואל ד') ונקיתי דמם לא נקיתי, עד לצד רוח הטומאה מן הארץ, ועדיין לא מנינו אחר תחתיו שצנו של מת יביאנה

אור בהיר

גם על מאמר והקטיר, כלומר יעריך ערך שוים כפי הקטרת ריח בשמים שלהם. (לד) צ' חיצת אלו מיומרים.

וַנִּלְחַח רֵאשׁוֹ בַיּוֹם טְהַרְתּוּ בַיּוֹם
 הַשְּׂבִיעִי יִנְלַחְנוּ: וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי
 יָבֵא שְׁתֵּי תָרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי יוֹנָה
 אֶל־הַפֶּהן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
 וְעָשָׂה הַפֶּהן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד
 לְעֹלָה וּכְפָר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל־

ויסאב ריש נורה וינלח רישה
 ביומא דרכותה ביומא שביעאה
 וינלחנו: וביומא תמינאה יתי
 תרמין שפנינן או תרין בני יונה
 קות פהנא קתדע משפן זמנא:
 יא ועבד פהנא חד לקטאתא
 וחד לקתא ויכפר עלויהי מקרב

לקט בהיר

רשי

לדחוק ולומר עז"ה ימות מה עליו והוא היה שם בפתח,
 ולזה הפך רבינו הסדר לפרש קודם בפתח האמור ככתוב,
 כדי שיהיה פירושו של וי ימות אחר שידענו פשוטו של
 פתח פתחוס ויהיה מתאים (מ"ל): יחד אין רלונו לומר
 שפי' חיצת פתח משונה מן פי' חיצת פתחוס ופירושו
 מקרה, אלא ר"ל כמו שחיצת פתחוס ענינו מקריות, כלומר
 שגם פתחוס בלי הכנה ובלי פעולה להביאו כמו כן פתח
 ענינו כן, ודברה תורה כלשון בני אדם לומר דבר אחד ב'
 פעמים בשלשון משונה: יט) זה פי' חיצת עליו, כלומר
 האהל האהיל על המט ועליו לפי שהיה שם, וכן הוא
 בפסיקתא (ודלג כ"ט) ו"ל מהוא עליו להביא את המאהיל
 עליו שגם אהיל עליו ועל המט טימא נזרו עכ"ל, והחליף

פתחוס דבר אחד הוא מקריב"י של פתחוס: וכי
 ימות מת עליו. זכאל שהוא צו"י: ביום שהרתו.
 ציום הוייתו", או חינו אלא בשמיני שהוא טכור*
 לגמרי"י) תלמוד לומר ציום השביעי, אי שביעי יכול
 אפילו לא הוה, תלמוד לומר ציום טכורו (ס:)
 (י) וביום השמיני יביא שתי תורים. להוילא
 את השביעי, או חינו אלא להוילא את השביעי,
 קצט זמן לקרבין"י וקצט זמן* למקרבין, מה קרבין
 הכשיר שמיני ומשמיני והלאה אף מקרבין (הכשיר)
 שמיני ומשמיני והלאה (ס: יא) מאשר חטא על
 הנפש. שלא חזר מעומתת מתי"י, רבי אלעזר
 שיעו ונסחאת * שכבר נהיר * וימי

אור החיים

שנטמא גופו אלא אפילו קדושה שיש בראשו"י
 דכתיב נזר אלהיו על ראשו. עוד ירכב לומר כי לא
 סתר הכוונות מאז והלאה לצד אלא ועמא גם כן
 ראש נזרו פירוש החילת הכוונות, והוא מה שגמר
 אומר והזיר לה' וגו' והימים הראשונים יפלו, ומה
 שחזר לומר אחר כך כי עמא נזרו ולא הכפיק מה
 שקדם במאמר ועמא ראש נזרו, שלא יהיה מקום
 לבעל דין לומר שלא עמא אלא יום א' שהוא התחלת
 הכוונות, ומאמר והימים הראשונים גילה כי לא
 יום אחד לצד מתחילת הכוונות ועמא אלא ב'
 הראשונים ולא כל הימים, וגזירת הכתוב הוא,
 תלמוד לומר כי עמא נזרו בדרך כלל.

אור בהיר

בט) פי' פגם ועל בו. (ג) פי' ד' מתמרים יש לנו כאן, מאומרו ימות מה עליו נשמע שטמא מכלן ולהבא, ומאומרו ועמא ראש
 נזרו נשמע שגם יום ראשון נמירמו נפלא, ומאומרו והימים הראשונים יפלו שהוא לשון רבים נשמע שגם יום ב' נפלא, ועדין אי אומר
 שמיים ב' ועד עמא אינו נריך לחזור ולהזיר ח"ל מאמר ד' כי עמא נזרו בכלל.

הַנֶּפֶשׁ וּקְדַשׁ אֶת־רֵאשׁוֹ בַיּוֹם הַהוּא:
 יֵב וְהַזִּיר לִיהוּה אֶת־יָמֵי נְזָרוֹ וְהָבִיא
 כֶּבֶשׂ בֶּן־שָׁנָתוֹ לְאִשָּׁם וְהַיָּמִים
 הַרְאֵשִׁים יִפְלוּ בִי טָמֵא נְזָרוֹ:
 וְנָאֵת תּוֹרַת הַנְּזִיר בַיּוֹם מְלֵאת
 יָמֵי נְזָרוֹ יָבִיא אֹתוֹ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל
 מוֹעֵד: יִד וְהַקָּרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוּה
 כֶּבֶשׂ בֶּן־שָׁנָתוֹ תָּמִים אֶחָד לְעֹלָה
 וּכְבִישָׁה אֶחָת בַּת־שָׁנָתָה תְּמִימָה
 לְחַטָּאת וְאֵיל־אֶחָד תָּמִים לְשִׁלְמִים:
 וְסָל מִצֹּות סָלַת חֶלֶת בְּלוּלַת

ער סתא ויקדש ית רישה ביומא
 ההוא: יב ויזיר קרבם יי ית ימי
 נורה וייתי אמר בר שתה
 לאשמא וימנא קרמא יקבלון
 ארי אסתאב נורה: יג ויא
 אוריתא דנזירא ביום משלם
 ימי נורה יתי יתה קתדע
 משפן זמנא: יד ויקרב ית
 קרבנה קרבם יי אמר בר שתה
 שלים חד לקתא ואמרתא חדא
 בת שתה שלקמא לקטאתא
 ודבר חד שלים לנכסת קודשא:
 טו וסלא דפטריא סקתא גריצו
 דפיקו במשח ואספונן פטירין

רשי

הקפר לומר שזיער עלמו מן היום"י (ספרי - חיר י"ט):
 וקדש את ראשו. יי לחזור ולהתחיל מנין חירותו
 (ספרי: יב) והזיר לה' את ימיו נזרו. יחזור וימנה
 (ימי) חירותו"י ככתחלה* (ס: ודיומים
 הראשונים יפלו. לא יעלו מן המנין (ס:)
 (יג) יביא אתו. יביא את עלמו"י, חזק אחד
 משלשה אחים שהיה רבי ישמעאל דורש כן (ספרי -
 גמ"ה, כיוצא בו (ויק כ"ב פ"ח) והשיאו אוחס עון
 אשמה, את עלמס, כיוצא בו (דבר י"ד ו) ויקבור אותו
 בני, הוא קבר את עלמו: (טו) ומנחתם ונסכיהם.
 של עולה ושלמים"י, לפי שהיו בכלל ויאלו לידון
 בדבר חדש שיטעו לחס החזירן לכללן שיטעו
 נסכים כדין (כל) עולה ושלמים (ספרי: חלת מצות*
 שיעו ונסחאת * מתחלה - מתחלה - כחלה * סלה חלה.

לקט בהיר

יבא והוא לא נזהר, ולו יהיה שהיה באונס, אעפ"כ לא נזהר
 כל נרכו: (כה) ומקשינן בגמ' והא נזיר טמא כתיב פי'
 חס הטעם משום שזיער עלמו למה דוקא נזיר טמא כתיב
 וכפר וגו' על הנפש ומשני הוילא ושהה בטמא פירש"י שכבר
 הזיר עלמו מן היין ועכשיו שיהה בטמא שהי"ל להזכר מן
 הטומאה עכ"ל, ומה שמקשים הלא אמרנו שמצוה להזיר
 כשרואה סוטה בקלקלה, אין קושיא, שאין זה אומר שידור
 דוקא נזיר, ומה נעשה בזמן הזה שאין מיר בעוה"ב,
 והמורה נחמיה היא, אלא פירושו שיעזר עלמו מן השכרות
 והמאנות וההוללות, ותורתנו רמו לנו זאת בסמיכות
 הפרשיות, אבל פסם נזירות היא שקפץ וזכר מעטו בלי
 להסתב, או להראות מעשיו לבני אדם, וכדומה לזה, ונזיר
 כזה ודאי שזריך כפרה, גם מיר כה מן הפסם אינו נזהר כל
 נרכו ונטמא, משא"כ מיר לשם שמים, והמס' (ב"ק ז"א):

חירנו לקושיא זאת שאמת שמצוה גדולה היא אעפ"כ יש בה גם פגם אלא שהמצוה יומר ודמה את הפגם כענין מענית חלוס
 שמצוה להענות בו צום ואפילו בשבת ואעפ"כ נריך למיבז מענית למעניניה על שביטל סעודת שבת, ויש להרחיב דבריהם
 ז"ל שפגם במה שקפפה עליו יצרו כל כך עד שלא היה יכול לדחמו בלי להזיר עלמו מן היין המשמח אלקים ואנשים למי
 שנהנה ממנו במדה ובמסורה לפי הצורך, הרי זה מראה רוע חכונתו ופשיעומו ועל זה נריך כפרה, ועיין לעיל בפסוק ב'
 שפירשנו פי' אומרו זיר עלמו שמבטיח שכן יהיה, לפי"ו לימא לקושיא מעיקרא, עם כל זאת נרכים אנו לכל האמור מפני
 קושיא אחרת שהי"ך יזכר עליו רבי אלעזר שמועה הוא, והכתוב אומר להזיר "לה" וקראו קדוש הוא לה": (בר) במה
 יקדש את ראשו, הלא אמרנו קידש כשגילה שערותיו שנטמאו: (בז) פי' ימי נזרו אשר כבר הזיר יחזור ויזיר עמה
 מחדש: (בח) במה הכתוב מדבר חס בקרבן הא כתיב והקריב את קרבנו אלא מהו יביא נזיר עלמו שיביא את עלמו ודומה
 לזה וכו' (לשון הפסיקתא): (כט) דכתיב בפסוק הקודם שיביא ג' קרבנות עולה מטאת ושלמים, ובפסוק י"ב אמר הכתוב

בְּשִׁמּוֹן וּרְקִיבֵי מִצּוֹת מְשֻׁחִים בְּשִׁמּוֹן
 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם: ^{טו} וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן
 לִפְנֵי יְהוָה וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתוֹ וְאֶת־
 עֲלָתוֹ: ^{יז} וְאֶת־הָאֵיל יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים
 לַיהוָה עַל סֵל הַמִּצּוֹת וַעֲשֵׂה הַכֹּהֵן אֶת־
 מִנְחָתוֹ וְאֶת־נִסְכּוֹ: ^{יח} וְגִלַּח הַנְּזִיר פֶּתַח
 אָהֶל מוֹעֵד אֶת־רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת־
 שָׁעִר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר־
 תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: ^{יט} וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־
 הַזֹּרֵעַ בְּשִׁלְהַ מִן־הָאֵיל וַחֲלַת מִצֵּה

←

לקט בהיר

רש"י

שניר שנטמא יצא אשם, וכאן אמר מנחתם ונסכייהם בלשון רבים אינו קאי אלא הקרבנות רק אעולה ושלמים, שהם הם הטעונים מנחה ונסך בכל מקום ולא החטאת והאשם, ונספרי וכן בגמרא למדין זאת (שאינו גזירה הכתוב כאן בכל הקרבנות) מדכתיב לקמן בפסוק י"ז עוד הפעם שיעשה את מנחתו ואת נסכו של שלמים כל למעט דוקא שלמים ולא חטאת ואשם, וא"כ מתי למימרא ומנחתם ונסכייהם הלא מפורש הוא כפי שלם כלל גדול על כל עולה ושלמים ואין צריך לא פסוק זה ולא פסוק י"ז, לזה אמר שזו מדה אחת מי"ג מדות שהמורה נדרשת בהן דבר שהיה בכלל כמו עולה ושלמים של ניזר ויאל מן הכלל לידון בדבר החדש שטעונים להם, צריך הכתוב להחזירם לכללם בפירוש שטעונים מנחה ונסך: (ל) לחמי מודה שצריכים להיות עשר עשר גמריין מדכתיב גציהו שיקח חלה אחת תרומה, ומרומת מעשר היא אחד מעשר, וכתיב שם בפירוש מודה, על זבח מודם שלמי קרא ימירה ללמד על לחמי ניזר שיהיו ג"כ עשר עשר, כן הוא במנחות ע"ה, ומה שכתבו הש"ט והד"ט דליף לה ג"ש מלות מלות מלחמי מודה לימא אלא משלמי ליק' כדאיתא בש"ס (ב"ב): (לא) מיבת יעשה שבכתוב פירושו ישחוט, כי זה הוא עיקר עשייתו שצריך להיות לשמה וזוה עושה את הכהנה לשלמים, ומיבת, "על" אין פירושו עליו ממש אלא על דעת, כלומר כששחט את האיל ומקדש אותו לשם שלמים יקדש בשחטה זו גם את הלחם לשם שלמים, גם השמיט רבינו מיבת, "סלי" שאין הסל צריך קידוש רק הלחם שבו (רא"ם): (לב) ולא של ניזר ויהיה בכלל כל קרבנותיו, שאין המדובר כאן מן הניזר אלא מן איל השלמים, ואדרבה כל למעט את החטאת והאשם וכנ"ל: (לג) והמורה אמרה (שמות כ') ולא תעלה במעלות על מזבחי ק"ו שלא יגלה (ספרי), פ"י אפילו לעשות מעלות על הכבש אסרה תורה שצריך להגביה רגליו ואינו דרך כבוד שגראה כנגלה ערוה הגם שהוא הולך כדרכו ובאמת אינו מגלה כ"ש לשיב בגילוי ראש בעורה ודאי שלא אותה תורה, אלא מגלחין אותו בעזרת נשים בלשכת הניזרים שלא תקדש בקדושת עורה וסם מנשלים שלמים שלו ומשליך שערו לאש (רמב"ם פ"ח מה' נזירות): (לד) כלי כמין קדשה גדולה הניתן על האש: (לה) פ"י שלמים אלו קדשים קלים הם ואכלים בכל עיר ירושלים, והגוהו בקדשים קלים שכל אחד נוטל

אחת מן־הפֶּל וּרְקִיבֵי מִצֵּה אֶחָד וְנָתַן
 עַל־כַּפֵּי הַנְּזִיר אֶחָד הַתְּנִלְחוֹ אֶת־נִזְרוֹ:
 - וְהִנִּיף אוֹתָם הַכֹּהֵן וְהַתְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
 קָדָשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזוֹ הַתְּנוּפָה וְעַל
 שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאֶחָד יִשְׁתֶּה הַנְּזִיר יִינֹץ
 כֹּא זֹאת תֹּזְרֶת הַנְּזִיר אֲשֶׁר יִדַּר קַרְבָּנוֹ
 לַיהוָה עַל־נִזְרוֹ מִלֶּבֶד אֲשֶׁר־תִּשְׁוֶה יָדוֹ

רש"י

לקט בהיר

שנתבשל^(ט) (סס - סס): (כ) קדש הוא לכהן. החלב והרקיק והזרוע^(ט) תרומה הן לכהן: על חזה התנופה. מלכ"ה חזק ושוק הראויים לו מכל שלמים, מוסף על שלמי ניזר הזרוע הזה, לפי שהיו שלמי ניזר בכלל ויאלו לידון בדבר החדש להפריש זרוע, הוצרך להחזירם לכלל לידון חף בחזק ושוק (ספרי - במ"ה): (כא) מלבד אשר תשיג ידו. ^ט שאם אמר הריני ניזר (על מנת) לגלה על מאה עולות ואכלים בכל העיר בין הבשר שאוכלים הנעלים ובין הרוזע שאוכלים הכהנים שהרי מותר ג"כ לנשיהם ולעבדיהם ואשה בעורה ליבא וכל זה דבר צדור ומשנה ערוכה בפרק איהו מקומן, והענין שכתב רבינו הוא שמאחר שעדיין לא נגמר עבודתה שצריך להקין להניף הרוזע דוקא אחר הביטול כדמפורש כל זאת בקרא, לכן לא היו מוליכין את הבשר חי לנשיהם אלא מבטלין אותו בעורה פ"י בעזרת נשים בלשכת הניזרים שהוא סמוך לעזרה כדי שאחר הביטול יבא הכהן ויכניס את הרוזע לעזרה ויניטו, ועיין כל זאת ברמב"ם פ"ח מה' נזירות ופ"ט מה' מעשה הקרבנות (מ"ל): (לו) לזונו לומר שחזן ממה שמיצת בשלה היא שם מותר על דבר שנבטל כבר מן מזה היא גזירה וזווי שצריך דוקא ליקח אותה כשהיא בשלה, שאם היה הכתוב אומר זרוע הבשלה בה"א הידועה לא הייתה צה גזירה, רק במיבת ותן וגו' והניף וגו', כלומר אין מילוק אם מבשלה ביחד עם כל האיל בין אם לקח אותו הכהן חי והוא ביטל אותו העיקר שבה הכתוב לומר שיקח אותה ביזר וימנה על כפי המזר והניף אותה, אבל כאשר היא כתובה בלא ה"א פירושו שהכתוב מְנִיָּה שיקח אותה כשהיא בשלה (בא"י), עוד יש בו כוונה, שאינו כל למעט ולומר שיקח אותה זרוע שהיא בשלה ולא אותה שהיא חי, ואם היה בה"א הידועה היה אפשר לפרש כן, אבל בלא ה"א הוא כל לומר באיזה אופן יקח אותה כשהיא בשלה ולא כשהיא חי (מ"ה): (לז) פ"י הגם שהכתוב אומר "הוא" בלשון יחיד יש בכללו כל הג', שהכתוב אומר "הוא" על ההנפה שמיניף כל הג' ביחד, ואמר רבינו תרומה במקום לומר קודש, לפי שאין פ"י קודש שנעלה בקדושה, שא"כ מיבת לכהן אין לו שחר, אינו קדוש יותר משאר בשר האיל שהם קדשים קלים, אלא פירושו שהנפה זו הפרשה והבדלה ומרומה הוא לכהן שבה קונה אותם, א"כ מקודש ומורם ומיוחד הוא לכהן (רא"ם): (לח) זה פ"י מיבת, "על" כלומר מן ממה שנתן מזה ושוק יתן עליו גם זאת, וכמו (פנחס כ"ח י) על עולת התמיד ונסכה, ואמר "מכל שלמים" ר"ל אין הכתוב אומר דבר חדש שיהיו מזה ושוק מן האיל הזה, שהרי אומרה בה"א הידועה התנופה התרומה שפירושו אשר כבר נודע לנו שצריך להניף ולהרים מזה ושוק מכל שלמים, ואמר והקשה א"כ שדבר ידוע הוא למה לאומרה, לפי שיאל לידון בדבר החדש צריך הכתוב להחזירו בפירוש (רא"ם): (טל) כל מה שאמרתי אשם א' לניזר עומה וג' קרבנות לטהור הוא מלבד אש משיג ידו (רא"ם), והשמיענו הכתוב בזה, שאל מאמר שמה שיתר על החיוב הוא פסם נדבה ויקריבנו ממי שירצה (עד ג' רגלים), לזה אמר שזה מוסף על תורת מרו וצריך להביא כולם ביום

לכמלה ברוב ונאבה או נימל קצתו קודם שנעמיתו
 בירור שיעורו ה"ז מותר לדברי כולם וכן בכל מקומות
 דמין ומינו ל"ה במל ברוב דבר תורה אלא שהחמירו
 עליו מדבריהם להצריך בו ששים כאיסורי תורה. ופסקו
 דרבנן לקולא. ויראה לי שאם נפל לתוך מין ואשון
 מינו הולכין בו להקל כל זמן שרבה היהם שהחמירו
 עליו דהא לר"י קי"ל במין ומינו ושאינו מינו הוא
 מינו כמי שאינו והשאר שאינו מינו רבה עליו ומפני
 וה"ה והוא השעם כאן דאומיין הואין שאינו מינו
 שאינו והשאר רבה עליו ומבטלו. ומ"מ כשהיהת והאמר
 בפנינו וא"א לעמוד על עיקר אע"פ שהוא מאסורי
 דבריהם אסור והולכין בו להחמיר שהרי כתיב מדרבנן
 ואפ"ה אסור דבריהם משערינן משום דמאי דנפקי
 לא ידעינן. ומסתברא לי דכשאמרו ספיקא דאורייתא
 לחומרא דבר תורה הוא דספיקא דאורייתא כדאמר
 התורה אבל ראיתי לדמב"ז ל שכתב דספיקא דאורייתא
 לחומרא מדרבנן הוא שהחמירו בספיקן. והביא ראיה
 לדבריו מראמרינן בקידושין פ' עשרה יחסין אי זהו שקורין
 אמר רבה דבר תורה שתוקן כשר מ"מ דרוב כשרין אצל
 ומיעוט פסולין ואי דאולי אינהו לגבה כל דפריש מרוב
 פריש. מא אמרת דילמא אולא איהו לגבייהו היה
 קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי. והתורה אמרה
 לא יבא סמור בקהל ה' סמור וראי הוא דלא יבא
 סמור ספק יבא. אלמא לא אסרה תורה אלא האסור
 הוראין הא ספק האימורין לא. ואין דבריו מתורין אצל
 הארבה דוק מינה דבעלמא ספיקא דאורייתא כתיב
 ראי לא אמאי איצטריך רבא לארוחי בלישניה כליה
 לימא מאי מעמא הוה ליה ספק ספיקא ומותי דבר תורה
 דהשתא. הוה כאילו כולו ספק דאורייתא ונאמר
 סמור דנקמ. אלא ודאי ספק סמור דוקא קאמר אבל שאר
 ספיקין לא. ומעמא דסמור משום דרבייה קרא להחמיר
 וכדאמרינן לעיל מינה ת"ג נר נשאר סמורת חולק סמור
 דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר נר לא ישאר סמורת מ' סמור
 ויסי חמשה קהלי כתיב חד לכתניסוחד ללוים וחד לישור
 וחד למישרי סמור לשתוקן וחד למישרי שתוקן בישרי
 קהל גרים לא איקרי קהל ורבי יהודה כתיבם ולוים מת
 קרא נפקי אייתר ליה חד לקהל גרים. ואב"א חרי קהל
 נינהו ומסור כשתוקן ושתוקן כישראל מחד קהל נפקי
 יבא סמור בקהל ה' בקהל ודאי הוא בלא יבא יבא בקהל
 נמי חרי קהלי נינהו ומעמא דר' יהודה מהבא קהל
 חוקה אחת יהיה לכם ולגד הגר. אלמא מיתורי דקרא
 הוא דמייתי ליה בין ר' יוסי בין ר' יהודה הא בעלמא
 ספיקן כודאי וכן פריש"י ז"ל וזה לשונו שכתבם
 ואב"א ה"נ חרי קהלי נינהו כלומר להקך תרתי דקרא
 יתר קרא איצטריכו ראי לא אייתר קרא לא הוה דרשון
 סמור וראי הוא דלא יבא הא ספק יבא אלא הוה אשון
 בכל שאר ספיקי אסור על הודאי אהרת וראי לקוח על
 ועל הספק אהרת ספק לאיסורא. ע"כ לשונו ז"ל ואי
 סבר הרב ז"ל דגלי קרא בסמור ספיקן מותר ומתני
 מיניה לכל התורה כולה. ואינו מחזור דהא אמרינן בסנה

פרק התעודות אמר רבה רבא אמר רבנן
 ברובא אמר רבנן במעמא מין במינו
 ברובא מין בשאינו מינו במעמא והוא
 ודאי מדאורייתא קאמר דאי מדרבנן אפי'
 מין במינו בעיא ששים וכדאמר רבא
 בפרק ג"ה מין במינו דלא יכיל למיקם
 אמעמיה בששים. אלא ראי התם
 מדאורייתא קאמר ואפ"ה קאמר מין
 בשאינו מינו במעמא. וגם הראב"ד ז"ל
 כ"כ דמעם כעיקר דאורי' במין בשאינו
 מינו ולא אמר חד בתרי במיל אלא
 במין במינו אלא דבמין ושאינו מינו
 לענין מלקות פעמים לוקה פעמים אינו
 לוקה כיצד כותב כברי אבילת פרס כל
 שאוכל כות מן האסור לוקה לר"ה
 פחות מיכן אסור ואין לוקין עליו לר"ה
 דלפי' ליה מנזר לרבנן או מניעולי
 נכרים לר' עקיבא ואין מלקין לא על
 הדקשות ולא על ק"ו. וכן כתב גם
 משמו של הרב בעל ההלכות ז"ל דשעמו
 ולא משמו דאורייתא וקמיתו מדר'
 יוחנן דאמר מעמו ולא משמו אסור ואין
 לוקין עליו. ואם איתא דאיסורא נמי
 דאורייתא ליבא אינו לוקה צריכא למימר
 והרב"כ ז"ל כתב כדברי רש"י ז"ל
 וכתב דמדאורייתא חרתי בעינן מעמו
 וממשו הא משמו ולא מעמו כגון מין
 במינו ברוב דהת או מעמו ולא משמו
 כגון מין בשאינו מינו מעמו האסור לא בעין ולא
 כמעמא אלא שנתבטל לגמרי כגון משפת יין שנפלה
 במים ונתבטלה לעולם אין לוקין עליו ואינו אסור
 מדאורייתא אלא מדרבנן. והריא דאמר רבה מין בשאינו
 מינו במעמא במעמו וממשו ראי. ותרע דמעמו ולא
 משמו לאמוראי בתראי לא פשיטא ליה דהו מדאורייתא
 כדילוף ליה בברייתא מאיסורי נזיר. בפ' אלו עוברין דהא
 בפ' כל הכשר ספוקי מספקא ליה ואב"י נופיה לא הוה
 גמיר לה אלא מכב"ה שלא כסוגיא דפסחים. ומיחו
 נראה דהא לא ראייה הוא דילמא אב"י אחתי לא הוה
 שמיעא ליה ברייתא דפרק אלו עוברין ובעא למילא מבשר
 בתלב דחיי ליה רבא דאי מהא לא תגמר דחידוש הוא
 ודרך בישול אסרה תורה ולעולם רבא מעם כעיקר
 דאורייתא מ"ל וכבריייתא דפרק אלו עוברין מ"מ לענין
 פסק הלכה אנו על מי נסמך כאונסמך על רת"ס ורבינו
 יצחק ובעל ההלכות והראב"ד ז"ל שריבם הם ואמרו
 להחמיר בשל תורה. והלכך תתיבת נבילה וכוצא בה
 שנפלה לקדירה של ירקות או בשר שנפל לקדירה של
 חלב או בהיפך וכן כתיב הלכת בת יומה שניער בה קדירה
 של בשר או בהיפך וקודם שהמפיק לשער אם יש בו כפי
 לבטל מעמו נשפך או נאבד קצתו אסור מספק דה"ל
 ספיקא דאורייתא לחומרא אבל אם תתיבת נבלה נפלה
 לקדירה של בשר שתומה ויש בחתיכות של היתר כתי

הקורשין אמר רבי אמי רבי יוחנן עולה בחוצה
 לארץ הלכה למשה מסיני . אמר ליה רבי זירא
 לרב אמי והתנן ספק עולה בארץ ישראל אמר בסוריא
 טהור אשתומם כשעה חדא אל אימור כך נאמרה הלכה
 ספקא מותר ודאח אסור . שמעינן מרא דלהתיר ספקיה
 מתצה לארץ הוצרכה הלכה ליאמר כך מפורש בסוני
 הו לאו הכי כל מקום שנאמרה ודאי אף ספקא אסורה .
 ובארץ ישראל אף ספקיה אסור דבר תורה יול דבי
 הוצרכה הלכה במקום דאיתחוק איסורא דבעלמא אסור
 דבי תורה והכא שרי . אבל היכא דלא איתחוק איסורא
 ספקי מותר . ומ"מ אי אפשר שא"כ אשם הלוי למ"ד
 לא בעינן חתיכה משתי חתיכות היכי משכחת לה והא
 מפקי מותר לבחילה ואשם היכי מתייב ואעפ"י שסתם
 מתניתין דפ' כל הוד המרבה לבדוק כמ"ד בעינן חתיכה
 משתי חתיכות הא תנא דברייתא לא בעי חתיכה משתי
 חתיכות ומינמא דבהאי דינא פליגי אי ספקא דאוריית'
 אסורה לא ולחנא דברייתא שתוקי אסור לכא בישראל
 איאלו אלא דברי חכמה . והדע לך עוד מדאיבעיא לן
 כפק דחולין מנא הא מילתא דאמור רבון זיל בתר
 תנא ואייתין למפשטא משכרת עצם כפסח דרהמנא
 עמר ועצם לא תשברו בו וניחוש שמא ניקב קרום של
 סתראל משום דאמרינן זיל בהר רובאוכן מפרה אדומה .
 ואם איתא מאי ראיא מהני לרובא דעלמא דהא ככל כי
 הניאמילין לא אוליגן בתר רובא הני שרו דהא ספק
 מפרת נינהו וכל ספק איסורא רחמנא שריה . אלא ודאי
 מסתברא דספק דאורייתא לחומרא מדבר תורה הוא ולא
 מדבריהם . אענהה נבאר כמה שיעור אכילת פרס שאמרו
 נפל מקום . שנינו בעירובין פרק כיצד משתתפין בחתומין
 כמה שיעורו . מוזן שתי מעורות לכל אחד מוזנ
 לתול לא לשבת דברי ר"מ ר"י אומר לשבחולא לחול
 וזהוהו מתכוונין להקל ר' יוחנן בן ברוקא אומר כבר
 מפורין מארבע סאין בסלע ר"ש אומר שתי ידות לכבר
 משלש לקב וחציה לבית המנוגע וחצי חציה לפסול בו את
 תוויה . ואמרינן עלה בגמ' תנא קרובין דבריהם לדיות
 שון דבריהם דמאן אי ר"י בן ברוקא ארבע מעורותא
 וקבא אי ר"ש תשע מעורותא לקבא . פי דר' יוחנן
 ואמר כבר הנקח בפגורין ואיכא שתי מעורות נמצאו ארבע
 מעורות לקב כיצד ארבע דיגין בסלע ושש מעה ספא
 הנה ומעה שני פוגרין הרי שמונה וארבעים פוגרין
 בפלג . וארבע סאין הנקחין במ"ח פוגרין אלן יש כהן
 ושרים וארבעה קבין כיצד סאה ששת קבין נמצאו ארבע
 ופי' בן שתי מעורות אלמא ארבע מעורות בקב . ואלו
 לה שמעון יש בכל קב תשע מעורות שהרי שיעור הוא
 מוזן שתי מעורות שתי ידות לכבר שיש שלש ככרות
 לקב נמצאו שלש מעורות בכל כבר ולשליש הככרות
 הוציין מן הקב תשע מעורות . ופירשה רב חמרא וכבר
 שאמר ר' יוחנן בן ברוקא היינו לאחר שהוציא ממנו
 מתצה לחנוני נמצאו בעיקר הקב שמונה מעורות שרי'
 יתן שיער בקב נקן מן ההוצאות . ור' שמעון שיער כבולו
 והשאמרו קרובין דבריהן לרות שוין חציה לבית המנוגע

תרווייהו

כלו חצי כל כבר זה בין למר בין למר לשהיית בית
 המנוגע למא הבדים שהנכנס שם סמא מיר דכתיב
 והבא אל הבית ישמא אבל כיכוס בגדים לא נאמר בו
 עד שיששה כדי אפילת פרס דכתיב והאוכל בבית יכבס
 בגדיו ומקן לי' בשושה כדי אכילת פרס ושיעור חכמים
 שיעור אכילה אחת כד חצי כבר זה . ואע"ג דלר"ש
 לענין עירוב חו בכבר שלש מעורות התם הוא הלגבי
 עירוב נחבוננו כולם להקל . אבל כולו קים להו דשיעור
 מעודה אכילה אינו פחות משיעור חצי כבר והו אכילת
 פרס שנזכר בכ"מ על שהוא פרס הכבר הזה . נמצא כבר
 של ריב"ב הנקח בפוגרין ושושה ביצים שהרי הוציא מתציתו
 לחנוני וכמו שאמרו . לפיכך נמצא לדידיה שהפרס
 היינו שלשה ביצים וכבר של ר' שמעון יש בו שמונה
 ביצים שהרי הוא שליש הקב והקב יש בו עשרים וארבע
 ביצים נמצא חצי כבר זה ארבעה ביצים והוא הפרס .
 ולענין פסק הלכה רש"י ז"ל פסק כר' שמעון שהוא ז"ל פי'
 בפסחים אכילת פרס היינו ארבעה ביצים . ונראה שפסק
 כן מפני שר' יהודה ור' יוסי יש להן כר' שמעון תנאי
 התם בפרק כיצד משתתפין כמה שיעור חצי פרס שתי
 ביצים חסר קימעא דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר שתי
 ביצים שחוקות שיער רבי שתי ביצים ועוד וכמה ועוד
 אחד מעשרים בביצה כלומר ר' יהודה שיער בביצים
 קמינן ור' יוסי שיער בביצים גמים ושניהם כ"י שמעון
 דאמר פרס ארבע ביצים . והלכך הו"ל ר' יוחנן בן ברוקא
 יחיד לגבי רבים והלכה ברבים . אבל הדמב"ם ז"ל כתב
 דאכילת פרס שלשה ביצים וכ"י יוחנן בן ברוקא ונראה
 שפסק כן מפני שאמרו שם גבי ההיא ברייתא דר'
 יהודה ור' יוסי אמר הפרס בר פפא אמר רב חמרא זו
 דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכמים אומרים בביצה
 ומחצה שחוקות כלומר זהו חצי פרס ואמרינן מאן חכמים
 ר' יוחנן בן ברוקא פשיטא שחוקות איצטריכה ליה דלא
 תנן אלמא מדקאמר הפרס משמיה דרב חמרא אבל חכאי
 ש"מ דבוותיה סביא להו ולדני קמי ליה חכמים ואזו
 לאשמעינן דאכילת פרס וחצי פרס בביצים שחוקות .
 והלכך נמצאת אכילת פרס שלשה ביצים שחוקות
 כנ"ל . וענה נבאר שיעורי התעורבות והכשירן לפי שאין
 כל האיסורין שוין באיסורן והכשירן כיצד מינו במינו
 אינו במל לעולם לר' יהודה דתנן בזבחים פרק
 התעורבות דם שנחשרב במים אם יש בו מראה דם
 כשר נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב כדם
 בהמה או בדם היה רואין אותו כאילו הוא מים . ר' יהודה
 אומר אין דם מבטל דם וקא מפרש ר' יוחנן במנחות פרק
 הקומץ לאכול דבר שאין דרכו לאכול דר' יהודה ורבנן
 שניהם מקרא אחד דרשו ולקח מדם הפר ומרם השעיר
 הדבר ידוע שדם הפר מרובה מדם השעיר רבנן סברי מכאן
 לעולין שאין מבטלין זה את זה ור' יהודה סבר מכאן
 למין במינו שאינו מבטל . ואיכא מאן דפסק כר' יהודה
 מדאפליגו אכ"י והכא דכתראי ניהו בתמרא חדתא
 בעינבי ובחמרא דחישו ותמרא דשערי מר אמר במשחו
 בתר מעמא אוליגן וה"ל מין במינו ובמשחו ומר סבר בתר
 שמא אוליגן וה"ל מין בשאינו מינו ובששים אלמא

ח ולא מיבעיא וברו עד לא שזא הן של חרס או עץ או מחבת. כלמנה אלו
 להלך שכל עץ ומחבת כיוון לחומר להפסדו לאלו צריך לשעור בעולו אלא
 מחומר יפה כמה אלא ממנו ולשער בו כקצת הארבעה אלא לא שזא
 ועיני צבית יוסף חמר כי כחך לציפו פרו אחתו כפי של מחבת ויחך משל
 חרס היסוף קצת הארבעה:

ט ומ"ש אלא אפילו מכירו והוא שלם
 ודיקו וכו'. מלה למעניו
 והוא שלם פשוטו לדיקו לוקו לפעולו או
 איכה שזש אלא ללפעלו כחכך ששכל
 לקדש והימות והאיכה שזש כמו ציר
 להקור האזונו סוף למעלה וכן כחך

הקטנות מרתי למונין טי"ט הריקו לזש ככל כחך להפסד דמתו שם מוס ונמנו
 והאזונו ק"ף למעלה והאזול מוזמר עכ"ל, ומייתי צלואיכ שזש דלל מחו
 להפסד לאסור את האזוקו צירי להקורו ק"ף על גז להאיכה שזש אלא צלואיכ
 שזש אין להקמו על הקיה זו רחף על גז להפסדו הקורו אקור וכן פסקו
 המבטול ממחלת פועלה שזש זו קעט והאקד והפסד הקורו אקור וכן פסקו
 המכתיב"ל צננות קומת כלל פיה"ט (וין ט) וכי"כ צלואקו והיחך האקור כלל
 כי"ג קוף קימן פי ח"ל והאיכו נלצ"ן (שיין פי שיל) כלכ שכלל לקדשה ונמס
 אש זש שזש מלוה למון זו מוס קרוס לקרות האלכ והאקורו עיניו קופט
 הצאצאות שצנוף הקופר כלל כ"י קומן ז' כחך בחיפן ח"ל ומלל לקדשה עיניו מוס
 חלכ שכלל הקור רוטב על פסל כחך מרתיי פקח גוד הגשם שזש שזש עיניו מוס
 לזנבוס ויקור כל האזונו לאף עלויה למעלה והאזול מוזמר אקורו לזכא שזש
 עכ"ל ושמח היינו מעטס שאון האלכ מתענד ברעוב אלא קמך למעלה וכל
 אקורו שאפסד להפרידו לגמרי לא לחתיקו לגינה מחזיכה עמחה נעשית נבלה
 והפסד לאומטו אקור ואזו שזיז כזש מעוס צעול אקורו שזיז אונז מעטלו
 לאכלו אלא מולאו לחור לגמרי דלא און האלכ מתענד ואלו צירי שזש ולכתי
 צירי להקורו לפעולו ארכא שזש מחומר שזש להלכ ולעלול והאקור וכן
 משמע גם כן צדנני הארדני שאון מחלק מתקנה זו כון אומכ שזש לזכא
 שזש עכ"ל. ורף על פי שזצניס אלו כנזינס צענמס וכל קדש מואפסד
 לקומטו אקור לזון זה אלא כחחוקיה שזש עיניו מוס והשחתיקת ומעל
 אקורו מן האזול שזש האזול צבצבו ומנו שחחבאל קימונו כ"י (וקי"ט ח"י
 מנו מחתופט) חלל מקום מחומר שחכש צענמס שזש ארבע"ה צענמס שזש לזכא
 לו חתוקה להקור לון להלכ למחלתה ש"כ אכל צענמס און לחות כע"ל ועיניו צדנני
 צנמונו כ"י (פי"ג ד"מ כחך מחתופט) וע"ל קוף קומן קי"ל צינון אקור פזוס דלף

דרכי משנה

דלוחי כחך המרדני בהגהת חולין (דף תשמ"א ע"ג) (פי' חשש ד"ה פ"ה פ"ה
 שיש) בשש הריקו יאן דאם נפל חלכ לחור התבטול דמתו לשם מוס צננוני
 והשזמן צ"ן למעלה והשאר מוזמר עכ"ל ונראה דמדיד שיש בקודיה שזש
 והאפילו חלכ צירי לעשות כן להסיר כמו אם היה מכירו שצירי להסיר
 והאזול היכל להבדילו מן המאכל אבל אי לזכא שזש פשוטו דלא מחי
 תקנה זו דאף על גב דמסיר החלכ עצמו מכל מקום השעם נשאר שם ולכן
 דואי לא מייתי אלא בזאיכא שזש כן נ"ל. ואחך שחכותי מצאתי כארו
 כלל כ"ג (סוף דין ט) שפירש דברי המרדכי כמ"ש: (ו) ובארוך כלל כ"י (וין
 ח) אפילו החתיכה עבה כמו בראשונה והאפילו נפלה למאה קיורות בזה אחר זה
 צירי לשער בכל קודיה גוד מלה אבל אם נפלה שני פעמים לקודיה אחת אין
 צירי לשער רק פעם אחת גוד כולה עכ"ל. ולע"ל סימן צ"ד (ואר"י אה"ט

פריישה

בקודיה איסור כ"י צירי שזש גוד כל הקודיה. פירוש זה לו לאפסד והאקור
 כמיש לע"ל. ומקלן מונח לצינון לא קעמל לזש כחחבאל"כ שחכנני כעמו כ"י (כי
 נמיש אומ"ט ש' אפלו משעניו אלא כחכך האלכ פי פנינו כי אומכ קעמל ככך נחבז
 לע"ל אומ"ט) וקמנינו עליו אפילו איכא לעלמל שזש לעתה כ"י וכלא"ש:

דריישה

ומחבת הבלועים הרבה אבל ככלי חרס חדש שנפלה עליו אפילו נספת איסור
 פסק דמ"א ברו"ח בכלל וסימן כ"א סעיף ז' ובכלל פ"ה סוף טעין ט"ז וטעין ט"ז
 נעשה כולה נבלה דדוקא בכלי עץ ומחבת חזרוניו להחריץ בהעמלה אין הכלי
 דאמרינו החתיכה נעשית נבלה שכלע לחוד מה שאין כן בכלי חרס והוא הדין לדין
 בלוע מוזמר ואחר כך כימו נבלע בו כוית איסור צריכין שזש גוד כל הבלוע
 או גוד כל הפך אכן רמ"א ז"ל בחזרת חטאת שלו שם סימן כ"א סעיף ב' פסק
 דמקום הפסד יש להלך בשאר איסורין חוץ מבליעת כשר בחלב כיון דרוב
 החוסקים הסכימו דלא אמרינו חתיכה נעשית נבלה כי אם בכשר בחלב אף על
 גב דאנו מומידין בכלים אין להתמר ולכל שכן כובות חזירה פוסקים פסקו
 דבבטול ברוב סגי כיון שהוא דבר מאוס: והשאה נבוא לבאר דברי רבינו דמה
 שכתב תולה דאם בשלו בקודיה איסור צירי שזש גוד כולו ואין חילוק בין
 קודיה חרס או עץ או מחבת רצה לומר אף על גב דבכמה דינים יש חילוק בין
 עץ לחרס כמ"ש, בהאי דלא ידעינו כמה נבלע אין חילוק, ומ"ש רבינו כן ישנה

הגהות והערות

אין עיני פסד והאסוחו ממלמטו י"ג. הראב"ן סי' שא: יב' אולי צ"ל אפילו לא נודע בנתיים עיני כד"ה ואחר כך צד אוח:

מחלה מחמה ועשני עמי מיטס סס ושלוז ונשק עמי מיטס דס ואולי וזול
 ומו שלמה מיטס סס וכן מיני רעוס ועופות שחלוקות כעמו עמי מיטס דס חלכ
 צלמס על עוף זה צבלימס על עוף זה כון צמיו ומלכ וזכר עמי מיטס
 דס שזמן על כלכ ושל הקמו ומיקי חלכ ומלכ פיה ומלכ מין חלכ סוס
 שזמן על צלעות וחוס וכלאי וסזון
 אקור כשר שזמן סוס ומיקי כשר וכל
 מלכ וזכר ואלו מין צמיו סוס מלכ שנתערב בהיתר ונימוח בחוכו שצירי לבטלו
 זרוע (פי"ג פי רכג) עכ"ל. ואמ"כ מללמו (ו) אלא אפילו מכירו והוא שלם (ו) ודיקו צירי שזש
 צלמוז (פי' סוף קוף קמ"ט):

ד ולא מיבעיא היכא שהאיסור
 נחשערי בהיתר ונימוח בחוכו
 שצירי שזש לבטלו אלא אפילו מכירו והוא שלם ודיקו צירי שזש
 כנגד כל האיסור וכו'. פסקו גוד הגשם (ו) לחתיקו כחך בשזש ולחכנעול לן
 פי משעניו צדיות משעניו לו כמלכו דפסק מיטס משעניו ומחלוקתו פשוטו
 לצדיות משעניו ללו כמלכ דפסק מיטס מנל ודענו: [בדף הבית] וזכר
 בארחת היים (הי' איסורי טעמילח אח"ט יג) ובכל מה שהוא דומה למה בנו לב וזכר
 משעניו כמה דפסק מיטס לפי אומדן הדעת ולא (בשעניו) [משעניו] בהיתר דדוקא כביח
 דמכול משעניו בהיתר דאי כמאי דפסק מיטס לא ידעינו וכן דעת הרשב"א (תה"ח)

ב"ד ש"א א פי"ג ובענין שם ד"מ) ובאר עוד ואמר כי באיסורי חזרה אמרו אלא אפילו
 באיסורים של דבריהם עכ"ל [מ"ש]:
 שזש צירי או יחבב כף של איסור בהיתר וכו' האי גוונא בבשר
 שהלכ צירי שזש כנגד כל הקודיה וכו'. כי"כ הרשב"ע צמ"ה (סס) ורף על
 פי שחכש כשם הארבע"ה ז"ל (ממס דעס פי ז) שאלו חמורו אלא להאקורו שאינו חור
 להפסדו כמלכ וסוף"ה כן וכן בקדשה של חרס שאינו יונק מיני דשני לעולם אכל
 צדקיהו על מחבת ורף על כן וסוף"ה כן און משעניו כעולו אלא לחתיקו ואומדן יפה
 כמה ואל חמורו ומשעניו צו ככר כחך ללמלון מלוח עוקר ונכח שכן דעת רבננו

הארבעה כ"ה דעת הרשב"א ז"ל (מלון ל"ז) דהאזונו (פי' מרדני) עמ"כ (וכ' וכל
 ר"ה ושלם עמ"כ) כלהו עיטס להקבית להקום לדון ולמלון עמ"כ משום דלא
 ידעינו כמה נפק מוטה אפילו צדכך האזול להפסדו ומשעניו כעולו:

כחך הארדני פני"ה (פי' חתפס) כשם הרע"מ"ס (מוטון פי סוף קמ"ט) האקור משעניו
 שזש גוד על כלכ האקור ממלמטו כל גזול מלכ מוס וזון האקור
 האקורה מוד אומדן עלו והאינוס הוללמס (כוח שזעמל) וכן כן שזעון חומי

הקודיה וישער כהמור כנגד אומכ חתיים:

ישעניו כמה נפק מוטה אפילו צדכך האזול להפסדו ומשעניו כעולו:

כחך הארדני פני"ה (פי' חתפס) כשם הרע"מ"ס (מוטון פי סוף קמ"ט) האקור משעניו
 שזש גוד על כלכ האקור ממלמטו כל גזול מלכ מוס וזון האקור
 האקורה מוד אומדן עלו והאינוס הוללמס (כוח שזעמל) וכן כן שזעון חומי

הקודיה וישער כהמור כנגד אומכ חתיים:

ישעניו כמה נפק מוטה אפילו צדכך האזול להפסדו ומשעניו כעולו:

כחך הארדני פני"ה (פי' חתפס) כשם הרע"מ"ס (מוטון פי סוף קמ"ט) האקור משעניו
 שזש גוד על כלכ האקור ממלמטו כל גזול מלכ מוס וזון האקור
 האקורה מוד אומדן עלו והאינוס הוללמס (כוח שזעמל) וכן כן שזעון חומי

הקודיה וישער כהמור כנגד אומכ חתיים:

ישעניו כמה נפק מוטה אפילו צדכך האזול להפסדו ומשעניו כעולו:

כחך הארדני פני"ה (פי' חתפס) כשם הרע"מ"ס (מוטון פי סוף קמ"ט) האקור משעניו
 שזש גוד על כלכ האקור ממלמטו כל גזול מלכ מוס וזון האקור
 האקורה מוד אומדן עלו והאינוס הוללמס (כוח שזעמל) וכן כן שזעון חומי

הקודיה וישער כהמור כנגד אומכ חתיים:

ישעניו כמה נפק מוטה אפילו צדכך האזול להפסדו ומשעניו כעולו:

כחך הארדני פני"ה (פי' חתפס) כשם הרע"מ"ס (מוטון פי סוף קמ"ט) האקור משעניו
 שזש גוד על כלכ האקור ממלמטו כל גזול מלכ מוס וזון האקור
 האקורה מוד אומדן עלו והאינוס הוללמס (כוח שזעמל) וכן כן שזעון חומי

הקודיה וישער כהמור כנגד אומכ חתיים:

ישעניו כמה נפק מוטה אפילו צדכך האזול להפסדו ומשעניו כעולו:

כחך הארדני פני"ה (פי' חתפס) כשם הרע"מ"ס (מוטון פי סוף קמ"ט) האקור משעניו
 שזש גוד על כלכ האקור ממלמטו כל גזול מלכ מוס וזון האקור
 האקורה מוד אומדן עלו והאינוס הוללמס (כוח שזעמל) וכן כן שזעון חומי

שמעאל וסיל שבת ויהיכ, אינו חיוב הלא אחר, וקשה אז היכי חשיב ר"מ הוצאה דשבת. מה ענין זה אצל זה. כקשרי חוס' ביבמות, וע"כ צ"ל כתי' חנוס' דבליעתו הוי הנחתו, ולהירושלמי דבשבת אינו חיוב רק אהנת מעי, ע"כ צ"ל דגם על חיובי אכילה, אינו חיוב רק בהנחת מעי, אבל אם נאמר דר"מ ס"ל, יש חיוב הוצאה ביהיכ, וס"ל כ"ר"ע דשבת ויהיכ עשה מלאכה חיוב תרתי, שוב אין הכרח כ"כ מדר"ט, דחיובי אכילה על הנחת מעי, ד"ל דבא להוסיף תרי חיובי משום הוצאה במעשה אחת, והרי ד' חיובי אכילה וז' אהוצאה כמ"ש, אף דלאו בהדי הדדי משם קאתי כמ"ש, חזו דקאמר, ג"מח דמחיבין ומסיעין, ל"ל, והיינו

מ"מ כמ"ש, הוציא ביהיכ יהא סטור, היינו דליכא סיעתא דק אס נאמר, דאין ביהיכ חיוב על הוצאה, ובש"ס ד"ל חולין ק"א: ס"ל לאבוי דלמ"ד שבת ויהיכ אינו חיוב אלא אחת, אשבת ה"א דמחיב דקבוע וקיימא ולא איהיכ, וע"ז אומר אמר ר"י בר"ב אתיא דר"מ כ"ר"ע, היינו דר"מ תרתי בא להוסיף, וס"ל יש חיוב הוצאה ביהיכ, וגם ס"ל כ"ר"ע, דשבת ויהיכ מחייב תרתי, איכ ממילא ליכא הוכחה מ"מ כלל כמ"ש, וא"ש, שוב דאיתי בברוך טעם שער אח"ע דהביא ד' הירושלמי ובמ"י אחד מפרש להא דסיעתא ל"י, כמ"ש, אבל בסיעתא דר"ל ויתר ד' הירושלמי, מ"י בררד אחרת לגמרי.

סימן ל"ב

בענין שחיטה לחולה בשבת וביהיכ, אם א"צ רק להמיר ולא לבשר עצמו.

ההרא"ש ז"ל במ"י י"ד פ' יו"ט, הביא שאלת הראשונים ז"ל, בהגדר צרכים להאכילו בשר, וצרכים לשחוט עבדו בשבת, מ"ט לא נאכילו נבלה, והלא מוטב שיעבור הוא על לאו דנבלה, משנחלל שבת עבדו שהיא בסקילה, ומבא שם ע"ז איזו תירוצים, הראב"ד ז"ל ח"י, משום דכפר נהנה שבת לרחות, בהבערה ובבישול ולחם תאני, וגם א"א דליכא חד קטן בסוף העולם, והר"מ ז"ל ח"י משום דשבת לגבי חולה הותרה, והוי כאוכל נפש ביהיכ לדין, והרא"ש ז"ל עצמו כ' הטעם, דשם יקח החולה בנבלה וימתקו, והר"ן ז"ל כ', דאע"ג דנבלה איסור לאו ושבת איסור סקילה, מ"מ, לא הוי איסור נבלה קל כוונת משום דנבלה הרי הוא עובר על כל זירת וזית, ובאיסור שבת לא נעבור רק טעם אחת, נמצא דאדרבה שבת קיל מנבלה בזה יעו"ש, וע"י בב"י ס"י ש"כ"ה, ובחשו' הרשב"א ז"ל ס"י תרפ"ט.

כעיקר אינו אלא מדרבנן, איכ בודאי אסור לחלל שבת באיסור סקילה, ומוטב להאכילו מרק מנבלה, שאינו אלא מדרבנן, ע"כ ההוראה, ובאמת כן ה"י בעובד"ש, שבא לפני, שלהחולה לא ח"י נחוץ רק המיר ולא הכשר, וע"כ אסרתי לשחוט.

ובאשר כי דבר המצוי הוא מאד במצינו, והדבר נוגע לרין שבת החמורה, רציתי לדעת אין נהגו רבנן קשיאי מורד שלפנינו בזה, וע"כ פניתי לשאל מי יודיע, הרב הגאון ר' שמחה זעליג ראב"ד דברסק שליט"א, וחזו שכבד לי בזה.

בדבר ההוראה בספר "שאר"י הגאון גבעתי' עולם, קרה טעם אחת לפני אדמו"ר והגאון מהר"ח סקל"הייציק זצ"ל, וצדור לשחוט בשבת, ואחר כן נוכרתי, מדברי הנכונות עולם והצעתו לפני ואמר לי כי אם חייתי מוכרה, לא הוי שוחט בשבת, וה"י מצוה ליקח רובם סטוסון נכרי, ומסק השר"ע דמ"צ דאורייתא, הוא דק לחמורא לע"ג נשפן, אבל לא לקלא, דה"י הרשב"ם ורש"י ס"ל, דטעם כעיקר דרבנן, ח"ק אם החלה קץ ברובם נכרי, יש לשחוט בשבת כדברי הרא"ש עכ"ל ידירי הגאון מהרש"ן נ"י היגין ז"ל וגם הגאון ר' חיים ז"ל, לבתר דשמעה קיבלה, לאסור במ"צ לשחוט בשבת.

והנה מ"ש שהשר"ע שסק דטעם כעיקר דאורייתא, אינו אלא לחמורא בנפש, אבל לא לקלא, באמת כבו כתב הפ"ג בפנייתו לח"י בב"ה, וכפל דברי' כפתי' לאיית, דנה דפסקין דטעם כעיקר דאורייתא, אינו מטעם ספק אלא מטעם ודאי

חלק - פרה"ש ל י"א ל - כ"ב - כ"ג - כ"ד - כ"ה - כ"ו - כ"ז - כ"ח - כ"ט - ל

דאי, והרא"י דלא מצרטי, זה, לעשות ס"ס כנשפן, ע"כ דמטעם ודאי הוא, ושוב ראיתי עתה שהנ"ע בעצמו העיר בזה, ובאמת בלא"ה גם בנ"ד דהוי לחומרא, דלהך צד דטעם כעיקר מה"ת, הלא אסור להאכילו המרק מנבלה, לטעם הר"ן ז"ל, דיעבור על כל כוונת, או על כל רביעית מבני עצמה, ובהו י"ל, כיון דלהך צד דמ"צ אינו אלא מדרבנן, אסור לנו לשחוט ולהלל שבת החמורה, בודאי נאמר, שב וא"ת עדיק, אבל העיקר קשה, למאי ש"כ הפ"ג ז"ל, דמטעם ודאי הוא דפסקין דמ"צ מה"ת, ולא רק לחומרא מטעם ספק, איכ, אדרבה אסור לן לתת לו הנבלה, אף המרק ממנה כנ"ל.

וכשאני לעצמי ה"י נלע"ד לכאורה, דאף אם נאמר דטעם כעיקר מה"ת, יש מקום לומר, דמוטב להאכילו מרק נבילה, ולא שנחלל שבת לשחוט עבדו, דלכאורה עמדתי על לשון הר"ן ז"ל ש"כ, דנבלה חמירא משום דעובר על כל זית וזית, והוצרך להביא מפרקי, מהא דאמר"י בנייה, דבשוחט יין והמרו בו אל תשחה אל תשתה, חיוב על כל אחת ואחת, ה"כ כל זית וזית, אכילה אחריתא היא, ועובר על כל אכילה ואכילה יעו"ש, דנלא יותר הו"ל לומר, דלמאי דקיי"ל דח"ש אסור מה"ת איכ בלא"ה עובר על כל משהו ומשהו מה"ת, וה"י ג"ל לדיק מזה, דס"ל להר"ן ז"ל לחלק בין איסור לאו גמור, ובין איסור בעלמא דלית בי לאו, אף שהוא מה"ת כמו ח"ש, וכמו שמצינו לענין איסור חל על איסור, דעל ח"ש חל איסור ושבועה אף למ"ד שהוא מה"ת, כמ"ש חוס' וראשונים ז"ל (שבועות דף כ"ג) ולא הוי על ח"ש מושבע מה"ס כלל וה"ג ס"ל, דבדאיכא לאו גמור באכילת הנבלה, בכל זית וזית, אמרינן שמיר דלאוין הרכה דנבלה חמירא, מלאו אחד של שבת, אף שהוא בסקילה, מט"כ מצד האיסור דח"ש, אף דאסור מה"ת, ויעבור על כל משהו ומשהו, מ"מ כיון דאינו לאו גמור, ל"ש לומר דחמירא נגד לאו דשבת שהוא בסקילה, ואמער עוד לומר, דלהכי לא הוכיח הר"ן ז"ל איסור עשה דיאנה זבוהה דאיכא נבבלה, משום דגם עשה קילא הרבה מלאו, ומעו"ז לא ה"י מחינים לחלל שבת בסקילה, אף דנבבלה יעבור אלא ועשה, להכי בע"כ לומר, דיעבור כמה לאוין בכל זית וזית, אכן מזה אין להוכיח כ"כ, דאולי ס"ל כהר"צב"א ורש"י ז"ל (שבועות כ"ד), דאין נבבלה איסור עשה דא"י, אבל מהא שלא כתב, דעובר איסור מה"ת, על כל משהו ומשהו, מוכח שמיר כמ"ש, דאיסור דח"ש אף אם יעבור עלי' כמה פעמים, אכתי הוי קיל לגבי' שבת דהוא בסקילה.

ואם צדקו בדברינו אלה, יצא לנו דבר חידוש לענין טעם כעיקר, דתלוי בשיתות הראשונים ז"ל, אם באמת הותר נהפך לאיסור, ולוקה על כל זית וזית ממנו, גם באין זית בכדי אכ"ש, או דהוא רק איסורא בעלמא מה"ת, ועו"י בפ"ג

בפתי' לאי"ה ש"כ, ד"ל דהוא רק איסור בעלמא לדין כמו ח"ש, דאפי' איסור עשה אין בו והלה שבועה עלי' יעו"ש, דאף דקיי"ל טעם כעיקר מה"ת, אבל אין רא"י דס"ל דהותר נהפך לאיסור, וע"י בבאה"צ ביו"ד סי' צ"ח אות ו', ובש"ך סק"ץ שם במ"ש, דהותר נהפך לאיסור, והשיג עלי' בה"י הגרעק"א ז"ל, דל"ת ור"י בנח"ע ז"ל איסור ביותר מד' ביצים, ל"א דהותר נהפך לאיסור, ואפי"ה אסור מה"ת כמו ח"ש ובנשפן הוי ספק דאורייתא יעו"ש, וע"י בפ"ג בפתי' לבב"ה ביו"ד ש"כ, דקיי"ל טעם כעיקר מה"ת בודאי ולא מטעם ספק פלוגתא דרבנחא, משום דאינו ספק השקול, דרוב הפוסקים ס"ל דהוא מה"ת, וע"י במ"א סי' ר"ד סי"ג ס"ז דאפי' להקל טעם כעיקר מה"ת, אבל לענין דנאמר דהותר נהפך לאיסור גם באין כוונת בכדי אכ"ש, וילקה על כל זית וזית ממנו, ליכא רוב פוסקים דס"ל הכי, וע"י בפ"ג בפתי' לאי"ה ש"כ, שביאר כל ש"י הפוסקים ז"ל בזה.

ר"מ"ן באמת, אם די להחולה המרק בעצמו, אף למ"ד טעם כעיקר מה"ת, רק אם נסבור דאין בזה רק איסור מה"ת בעלמא כמו ח"ש, גם לדעת הר"ן ז"ל, אין לחלל שבת בשחיטה עבדו, דבכ"ז לא אמרינן, דרביי האיסיורים שיעבור, חמירי מלאו דשבת שהוא בסקילה כנ"ל.

וה"י נראה עוד להכריח כמ"ש אליב"י דהר"ן ז"ל, דאם נאמר דרביי איסורים של ח"ש, בכל משהו ומשהו, אף דאין לאו גמור בזה, ניכ' חמירי מלאו דשבת שיעבור טעם אחת, איכ יקשה, הלא כשמאכילין למסוכן, מאכילים לו פחות פחות מכשיעור, כדי שלא יצטרף לכשיעור אם די לו בכך אף דברור שיאכל כל מה שאמדרוהו, כמבואר באר"ח תר"ח ס"ז, והוא מד' הרא"ש ז"ל במ' יו"ט, והלא ומקורו מש"ס וכריתות י"ג, איכ יקשה טובא להר"ן ז"ל, הלא טוב יותר, שילעוס כל השיעור ויבלענו בב"א, ואם נצרך לאכול ב' זיתים, ילעוס אותם כאחד, ולהמיר ז"ל מנבא במג"א סי' תע"ה סק"ד, בלעוס מחזיק בית הכליעה ג' זיתים, והלא פשוט לכאורה, דכל מה שיבלע בב"א, הוי חד איסור, דחדא אכילה הוא דאיכא, וכך לי אם בולע זית אחד, או ג' בב"א, וע"י בחוס' מכות כ"ז ב"ה ל"צ, וחוס' שבת ד"צ, אמתי' דקופת הרוכליק, ואינו רק רבוי איסור בכמות, כמו קוצר ג' גרוגרות בב"א, וע"י בכריתות דס"ה, דאפי' ל"א בכה"ג אי"ה אלא אחת, ואפי' למ"ש הר"ן ז"ל בביצה פ"ב, דרביי בשיעורא לגבי חולה, כגון שאמדרוהו לשני גרוגרות, ויש שנים בעוקץ אחר, ושלשה בעוקץ אחר, אסור מה"ת להרבות בשיעורא וליטיל השלשה, וחולק על הראשונים ז"ל, דרביי בשיעורא אינו אלא מדרבנן, מ"מ כ"ז שייך היכא דבאמת די לחולה בשיעור המיעוט, ובהו שייך לומר, כמ"ש הר"ן ז"ל, דמה דלא הוצרך לו איסור מה"ת, אבל אם באמת אמדרוהו לאכילת שני זיתים, איכ לכאורה כשאכלם

23

פתיחה להלכות בשר בחלב פרי מגדים

הנהגות והערות

ז' האסור האסור כשר י"א
ממנו לא יצא י"ב
כשר המ"א כשר י"ג
זקוק:
יא' עין כ"י מ"א
עמוד דעת ד"ה האסור
ד"ה י"א וי"ב האסור
שמעתי שם מהלכות פ"י
ומקומות בענין זה:
י"ב עין ד"ה מ"א
ד"ה מ"א וי"ב
מ"א וי"ב כשר בחלב:
י"ג עין עמוד פ"י י"א
מ"א וי"ב
מ"א וי"ב כשר בחלב:
מ"א וי"ב כשר בחלב:
מ"א וי"ב כשר בחלב:
מ"א וי"ב כשר בחלב:

קאמר, דנהי דלהרמב"ם טעם כעיקר דרבנן עד שיהא כזית
כדי אכילת פרס (פרס הוא שלש ביצים, וכיצה שתי זיתים.
ויש אומרים פרס ארבע ביצים, ובאורח חיים [סימן] תמ"ב
אשל אברים אוח א הארכתל). כמבואר פרק ט"ו מהלכות
מאכלות אסורות הלכה א' ב' ג', זה כשאר אסורין, אבל
כשר בחלב כולי עלמא מודים דטעם כעיקר מן התורה,
וסיפת חלב לקידרה בשר לוקה על כל זית מבשר
כמבואר, ומה שכתב הרמב"ם בפרק ט' מהלכות מאכלות
אסורות הלכה ז' גזיר הקידרה, עיין מה שכתב בש"ך סימן
צ"ב [סיף ח']. יע"ש, באופן שדרב"ו צריכים עיין:

והנה, גזע החתיכה חמה כשר לגבינה חמה בלא רוטב,
לדעתו הוה רק דרבנן ומותרת בתנאה, ולא הוה
דרך בישול. ושוב מצאתי מבואר בים של שלמה פרק גיד
הגשה [חולין פ"ן] סימן מ"ה כתב ואף דהם בהם בלא
רוטב לא הוה מן התורה, ולא הוה דרך בישול, מכל
מקום מרבנן אסור, יעויין שם, ואם כן בספק יש להקל,
וגם אין אסור בהנאה *:

ולפי זה, חתיכת בשר שקיבלה טעם מחלב ונאסרה, ונפלה
להבשיל ידקות ונדומה וסלקוהו, ואינו יודע אם היה
ששים נגד כל החתיכה, ספיקא דאורייתא לחומרא,
כמבואר סימן צ"ח [צ"ב סיף ג' דין דחתיכה נעשית נבילה
בשר בחלב מן התורה, ואף שיש ששים נגד כל החלב,
מכל מקום כל שפולט בשר וחלב יחד צריך נגד כל
החתיכה ששים, ואילו בשאר אסורין, כמו חתיכה
שקיבלה טעם מכזית חלב, ונפלה לקידרה וסלקוהו, ויש
ששים נגד החלב ואינו יודע אם יש נגד החתיכה, כיון
דחתיכה נעשית נבילה כשאר אסור דרבנן, הו' הולכין
בספיקו לקולא וכדאמרן. ולענין דבר הבלוע אין יוצא
בלא רוטב [סימן ק"ה סיף ז', ובשר בחלב כהאי גוונא, לפי
מה שכתבתי לעיל ד"ה ובשר] דאפ"ן אסור, כל שכן כהאי
גוונא כשר בחלב, אף שאין החלב יוצא כולו, מכל מקום
גוף הכשר אסור אף שנפדר החלב לגמרי, מדי דהוה
אאפי, ובסימן ק"ה בש"ך אות י"ז אבארי:

חתיכה נעשית נבילה כיצור. בשר שבלע טעם חלב,
נעשית נבילה, ולוקה על כל זית מבשר. ואם
היא חתיכה הזאוויה להחכב, אינה בטילה, דהוה גוף
האיסור. מה שאין כן בשאר אסורין, נעשית נבילה
מרבנן, ולא הוה ראויה להחכב [סימן ק"א סיף ב', ואין
לוקה על כל זית, וזאת לרבינו חם [נעבויה ויה סי', א
הוספות ד"ה א"י] שסובר דהוה חלף לאיסור. ודבר
עוף כחלב רבנן, או כבשר וכדומה, יראה דחתיכה
הראויה להחכב מיקרי, דשינה הם גוף האיסור, ולא
דאין לשאר אסורין. והנה, בהא דכל הדברים החשובים
הרי"ב בהג"ה סימן ק"א סיף א' כדבעינו למומר לקמן,
ובאיסור והיתר הארון כלל כ"ה דין א' בשם המרדכי
אלו דברים שאין מתבטלין, ספק איסור חורה אף ודאי
איסור דרבנן, ברירה, ודבר שיש לו מתירין, ומנין, וחתיכה
הראויה להחכב, וטעמא, יע"ש, ומה שכתב שם במנין,
הוא לאו דוקא, דאף באינו מינו הדין כן, וזאת דבר שיש
לו מתירין, כמו שכתבאר [סימן ק"א סיף ע' ד"ה כח
סיף א]. ועיין בית יוסף סימן ק"א [נעמוד ע' ד"ה כח
הרמב"ם] הביא ראיה ממה שכתב הרמב"ם בפרק י"ז
מהלכות מאכלות אסורות הלכה ז' וכן חתיכה בשר
כחלב או חולין בעורה שהיו הן אסורים בהנייה
מדבריהם, אם ראויה להחכב אין בטילה. ונהו ראיתו
מחולין בעורה, דהוי הן אסורים מדבריהם קאי רק
אחולין בעורה, וסובר הכסף משנה דלהרמב"ם חולין
בעורה אסור רק מרבנן אף באכילה. ובכסף משנה שם
עשה כלומר, דקשיא ליה מה השמיענו בהוי חרות, לזה
אמר בשר בחלב אף שאין אסורו מחמת עצמו, וחולין
בעורה אשמיענן דאף שאין אסורו כי אם מדרבנן. הן
אמת דבפרק ב' מהלכות שחיטה הלכה ג' החליט הכסף
משנה להיפך, דחולין בעורה דאורייתא, ואם כן קשיא
מדבריהם אודי קאי [לשון דברי קבלה או דברי סופרים
מצי קאי אודי הנלמוד ב"י מודת, מה שאין כן לשון
דרבנן או מדבריהן משמע רק אסור דרבנן. ועוד, דאם
כן מה רבותיה דחולין בעורה]. וכי יזמא דקאי אבשר
כחלב בעוף, הא בורכא, דלהרמב"ם בשר עוף בשר
כחלב לית ליה נעשית נבילה, עיין ט"ז סימן צ' אות ד'
דמרבא עליו כו' [מאכלות אסורות טו, כו]. ואך שיהיה, נהי

א' ועדיין יש לעיין קדירה שבישיל בה בשר ואחר כך חלב או לחיך. יסוד דברים אלו מקורם בדברי המורה ופליגי סימן צ"ב סיף ב', ע"ש [מ"א]:
הנהגות רעק"א

י"ז ט"ז
 ק"ט
 ס"ח
 וכו' וכו'
 וכו' וכו'
 וכו' וכו'
 וכו' וכו'

אוסר הכל מן התורה, ואמרינן ביה חתיכה נעשית נבילה מן התורה, אף על פי שכבר נאסר הבשר, (לא תימא דליכא האי לחודיה שרי) י. אפילו הכי כל שהאיסור הוא משום בשר בחלב שייך חתיכה נעשית נבילה מן התורה. ולא עוד, אפילו בשר בחלב שנגבל לחלב או חלב טריפה שנפל לבשר נעשית נבילה מן התורה, וצריך ששים נגד היותו מן התורה, אף דלא שייך כהאי גוונא שכל אחד לפקפק על זה, ושם [משבצות זהב אות ב] יבואר *:

דמי, דאף דכתב הרמב"ם ז"ל בפרק י"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה (י"א וי"ב) ג' ויא' דבשר בנותן טעם ואחר כך עירב בהם דברים המורים, אבל אם בתחלה בשלן על ידי דברים הפגומים, כגון שיערב בתחלת הבישול דברים המרים, או בשר שהסרייה נפסד מאוכל אדם וכישל עם חלב, אין אסור מן התורה, דדרך בישול אסרה חורה, וכל זמן שלא קיבלו טעם מושבח אין אסורין. אבל לאחר שנעשר בשר בחלב אסורים אפילו נפגמו מאוכל אדם. ומיחוז אם נפלו לחבשיל אחר אין אוסרים, דכל נותן טעם לפגם רחמנא שריא, דטעם כעיקר חזיק אוכל יטעם לו היינו בנותן טעם מושבח, מה שאין כן זה שנותן טעם פגום, ובטל מטעמא דחד בחרי כל שאין טעם מושבח, וכדבעינן למימר לקמן [סימן פז שפתי דעת אות יח] י. וכל שכן קדידה של בשר שאינו בן יומי שבישול בה חלב, דלא בא לכלל זה, פשיטא דמותה, ועיין מה שכתבתי לקמן [שם]. וכבר ביארנו נלעיל סוף ד"ה ומיחוז] כבוש ומליחה דרבנן בתנאי שלא יכשל אחר כך, דאם כן עובר על הבישול, ואסור בהנאה מן התורה:

בשר דיש לומר לדעתו [נשם הלכה איב] דהוה דרבנן, מכל מקום מפורק ט' הלכה ח' מהלכות מאכלות אסורות קשיא, שכתב בשר שנפל ליורה של חלב טועם גוי, והא דרמי כשר בחלב ממש הוה דבר תורה, ובסימן צ"ח [משבצות זהב אות ב: שפתי דעת אות ב] יבואר. ומיחוז לדיון כל טעם כעיקר בשאר איסורין בקדידה בת. וימא הוה דבר תורה, מגיעולי גויס, אלא שאין לקיץ עליה, ובשר בחלב לוקיץ עליה, וכדאמרינן:

← דמי, דטעם כעיקר בשאר איסורין דאי הוה, לא ספק, אף

שלאכאורה משמע בתורת הבית הארוך בשער התערבות [בית ד שער א יא, ב] דמתמת ספק הוא להחמיר בשל תורה, עיין בית יוסף סימן צ"ח [עמוד רמז ד"ה וכתב הרשב"א], מכל מקום לדיון לא הוה ספיקא דפלוגתא, דבסימן צ"ח [נסיף ב] נשפך באינו מינו הוה ספיקא דבר תורה, ולא מיתשב לספק ספיקא שמה טעם כעיקר דרבנן ושמה יש ששים, וכל שיש ספק ספיקא בדאורייתא, וכדובנן ספק אחד, שריא, כמבואר בקונטרס הספיקות [שי"ן דמי ספק ספיקא אות טו], ובסימן קי"א [נסיף ד] בספק אם נפל לאינו מינו לא מתירין מטעם ספק ספיקא. אלא דאי לדיון לא מיתשב לספק פלוגתא כלל, דרבים הם האומרינן טעם כעיקר דבר תורה, ודוקא בשקולין הוה ספק פלוגתא, כמבואר בקונטרס הספיקות [שפתי דעת מתודשים אות ג]. באופן שלענין זה אין חילוק בין בשר בחלב לשאר איסורין. והוא הדין נ"ט בר נ"ט דאיסורא אי ורדים [פלל סת], וכמו שיבואר בפנים [שפתי דעת סימן צד אות כב ד"ה תשובה], נמי אין חילוק בין בשר בחלב לשאר איסורין, ובכולהו אפשר דהוה דרבנן. גם אי נפלה חתיכה לחלב ונאסרה ואחר כך נפלה עוד לחלב עד אף,

אמאי שרי, כיון שכל אחד היתר אין שיין ביטול. ואפשר
 החזיל גורו אטו ביטול, וכל שיש ששים באינו מינו ליכא
 למיתי לידו איסור תורה, ומשום הכי שרינו לה. ומיהו לדידן
 אסור לאכלם יחד, כמו שכתב הר"ם בסימן ק"ט. ונסיף א'
 בנהגה, וממילא כשר וגביה קודם שיש שעות הנה כבבת אחת:
 וענין הלכה פסקין טעם כעיקר דבר תורה, והולכין בספיקו
 להחמיר, עיין סימן צ"ח סעיף ב'.

והאי העני מסופק בדבר אחד כמו שאגיד. והוא, אם נאמר
 דודאי הוא טעם כעיקר דבר תורה, או דמספיקא
 מחמירין ולא וודאי. ומה שהביאנו לזה הוא ממה שכתב
 הב"י בספרו הארוך בסימן צ"ח (עמוד נ' ד"ה ומי"ח) אף
 הלה לא כרש"י. ובאינו מינו כתב (שם ד"ה ומי"ח) אף
 שחרמב"ם [מאכלות אסורות טו, ב] ורש"י [חולין צה, ב ד"ה
 לטעם כעיקר] ורמב"ן [חולין שם ד"ה וליגמר מניה] ור"ן [שם
 לה, ב דיבור ראשון] סוברים דרבנן, מכל מקום לחומרא נקטינן
 כרשב"א. והי שהרשב"א גופא [מותר הבית] בארוך ק"ב [בית
 ד' שער א יא, ב] מחמת ספיקא פסק בן להחמיר בשל תורה,
 וכמו שכתב השו"ך בסימן צ"ח אות ב' י"ו, וכן משמע בב"י
 [שם] דרשב"א מספיקא פוסק בן. ורבינו ירוחם [נהיב טו ה"ה
 אותם פתח קלח, ז] כתב דרשב"א כרש"י, והב"י [שם עמוד רמה
 והיה וכתב הורש"א] כתב דלא דק, והיה תרומת הדשן בסימן
 ע"ט, אומר בפירוש דרשב"א כרש"י, וכמו שכתב המנהג
 כהן [שם דף ס"ה ב' ה"א] פיר' הר"ה אמנם בחשובותן דבתשובה
 [ח"א] סימן תצ"ו כתב בפירוש דטעם כעיקר דרבנן, יע"ש,
 חזור מספר הארוך, עכ"ל המנהג כהן.

דן אמר שבתשובה יראה בפירוש דטעם כעיקר דרבנן.
 (הוראה בתשובה יראה התשובה חיבר באחרונה, לאחר
 הארוך והקצר, ובסימן הק"ח [שם] מבואר בן, יע"ש, ואלא
 מפני המנהג. אנו נוהגים כר"ת, וכן כתב הור"ח משה [שם
 אות טו] דהמנהג כר"ת. ונהי דאין נכנס בגור הספק פלוגתא
 דרבנותא, דאם לא בן אין קיימא לן בסימן צ"ח [סעיף ב'
 נשך] באינו מינו ואין ידוע אם היה ששים אסור, והוא ספק
 ספיקא, שמא הלכה כרש"י ושמא היה ששים, וכל שיש ספק
 ספיקא בדיבר תורה (ספק) [וספק] אחד דרבנן מהני, כמבואר
 בקונטרס: הספיקות נשיין, טו' סימן ק' דין טו'. שמע מינה כיון
 הקבלו עליהו כן ליכא ספיקא. היינו לקולא, אבל לחומרא
 יש לומר דשמא טעם כעיקר דרבנן. וזיל הכא לחומרא.
 והנפיקא מיהו לשיטת השו"ך בסימן צ"ד אות ד' וסימן צ"ב
 אות' י' וכל שנאמר בפני עצמו תו לא אמרינן התיבה נעשית
 ובלה בשבש. בולב מן התורה, כיון דאין כל אחד היתר,
 וכמו שביארנו שם. ואם בן לדידה התיבה בלועה טעם כעיקר
 אסוריה שכלה אח"כ שיפת חלב, אם נאמר טעם כעיקר
 הלבנן, מן התורה נאסרה כבשר בחלב ונעשית נבילה. מן
 התורה, וכשנפלה לתבשיל צריך ששים מן התורה, ובנשך
 ואין ידוע, להנמרא. ואם נאמר טעם כעיקר מן התורה תו
 לא נעשית נבילה מן התורה, ובנשך ידוע דיש ששים נגד
 שיפת חלב תו הנה מדרבנן. ולקמן י' אדרב עוד כזה בערות
 השם. וקיימא לן דצריך ששים אף באיסור דרבנן כמינה, וכל
 שכן באינו מינו בלח:

הפרק השלישי:
 בדיו לח, בלח ע"י כבישה ומליחה ומשקה במשקה. הנה
 כבישה קיימא לן דאוסר בכללו. לא כדי קליפה.
 וכבוש מיקרי ששחה דבר גוש דבר צלול כ"ד שעות
 דצופין, וא' הפסיק בתיים אף שעל ידי צירוף ידוע יותר
 מכ"ד שעות. אפילו הכי לא מיקרי כבוש. ומליחה אוסר
 לדידן בכללו, וששים כענין. ומיהו זה מחמת המנהג, כי
 מדינא באין שמן [מותר, ולכן] י"י היקל בהפסד מרובה
 הר"ב בסיומן ק"ה [שם] ט' בהג"ה, יע"ש. ועיין בצמח צדק
 סימן מ"ג חלב עם בשר ספק נמלה, הנה ספק איסור

תורה, היינו חלב שהוא שמן, אבל כחוש יראה דליכא כי
 אם דרבנן מחמת המנהג. ומשום הכי אי נאסר ע"י מליחה
 ונשך, או ספק אי נמלה כלל, הנה ספק ספיקא ולהלך.
 ועיין שו"ת שבות יעקב חלק ב' סימן ק"ט בעגל ט"ו, פה
 מ"ן, יע"ש, התם היה איסור שמן. ומכל מקום לדינא
 אבאר הכל בסימן ק"ה ושפתי דעת אות לת בערות השם
 יחודך, וכאן אין להאריך. ומשקה בשר בחלב נעשה נבילה
 מן התורה. וכשאר איסורין, בהפסד מרובה מותרין,
 כמבואר בהגהות ומ"א סימן צ"ב [סעיף ז], יע"ש:
 ויש לחקור ב' תקירות. החקירה הא', הא דקיימא לן כבוש
 כ"ד שעות היה דבר תורה, תוץ בשר בחלב, כמבואר
 סימן ק"ה ברמ"א [סעיף א], ואם כבוש בציר וחומץ כדי
 שיתנו על האש וירחיח, אי היה דין תורה או דרבנן. לפי
 שראיתי לספר בית ישראל בסימן (ע') [קד ד"ה בש"ך ס"ק
 ז] ב' כתב בחומץ היה דרבנן. ועיין כרתי ופליתי סימן ק"ה
 [כתי סי' ג] כתב י"י דהוה דין תורה. ועיין שפתי דעת
 קליפה היה דין תורה כדן מליחה. עוד יש לחקור, דם ע"י
 כבישה אי היה דבר תורה או דרבנן, דדם שמלחו דרבנן,
 דמליח כרוחה, עיין מנחת כ"א [ע"א], וכל שכן כבוש דהוה
 כמבוש, או דילמא דם היוצא ע"י כבישה היה דבר תורה.
 ובסימן ק"ה [שפתי דעת אות ב ד"ה תשובה] אבאר דדם היוצא
 שאלה, ביצה שנולדה כיום טוב, ואפרי לחם ומשחו באוחה,
 ביצה הלהם, והיה עוד לחם בתור שנעז כזה הלחם,
 מהו הדין. ואם יש לחלק בין ביצה זו לביצה טריפה ונבילה.
 גם אי יש לחלק בין תנור גדול לתנור קטן:

תשובה, שאלה זו צריכה עיני רב. וקודם שאשיב עליה
 ראיתי לחקור כמה עיקרים, ומותר הדברים יבואר
 השאלה בערות. השם יתברך. הנה קיימא לן חתיכה נעשית
 נבילה בשאר איסורין, אמנם קיימא לן אין הנאסר יותר
 מהאוסרין הן לענין דבר המעמיד ולטעמיה, רואין בנאסר
 כמו האוסר. על דרך משל, מלה הבלוע מדם, אין אנו אומרים
 שהמלה אסור מחמת עצמו, אלא רואין כאלו כולו דם ובטל
 בששים. והן לענין שאין הנאסר יכול לאסור אלא במקום
 שהאוסר יכול לילך עמו, ה"א לא הכי לא, כמבואר בסימן
 (צ"ח) [ק"ה ש"ך ס"ק י"ט] ודוכתי טובא. וקיימא לן דבר הבלוע
 אין יוצא בלי רוטב, כמבואר ג"כ בסימן (צ"ח) [ק"ה סעיף ז]
 ושאר מקומות:

ויש לראות, מנא הא מלה דאמרי רבנן דבר הבלוע אין
 יוצא בלא רוטב. וכי תימא מהא דחולין ק"ח [נ"ב]
 אילימא לא יעור כלל מפלט לא פליט, וכמו שכתב הרשב"א
 [מותר הבית] בארוך נבית ד שער א ת. בן אמנם ראי שודע
 כי בארוך צ"ט ב' [שם] שמעינן מהא דטיפת חלב, שאין
 חתיכה הבלועה מאיסור יוצא בלא רוטב, דאם לא בן לא
 ה"ה [לנן] לאסור ראשונה, אלא אדרבה היה לנו לצרף שאר
 לבטל, וכן מלה כבשר, וקליפה. האסור קליפה הסמוכה,
 יע"ש היטב. הנה הוכיח דאין בלוע יוצא בלי רוטב דאם לא
 בן בלא יעור. יצטרפו השאר לכסל. ועוד, ממלה ומקליפה
 הוכיח דאין הנאסר יותר מהאוסר. וזה למאן דאמר חתיכה
 נעשית נבילה בשאר איסורין, אבל למאן דאמר אין חתיכה
 נעשית נבילה בשאר איסורין, וכן פסק הרשב"א שם בצ"ט
 א' [שם ת, א] אין ראייה כלל מקליפה וממלה, ואם בן צריך
 עיין, יע"ש. ואמנם בספר התרומה סימן נ"א וסימן נ"ב דהנה
 דמשום הכי נאסרה אותה חתיכה שבלעה חתיכה נעשית
 נבילה, אלא הוכיח דא"כ בלא יעור אמאי השאר מותרין.
 יע"ש. והנה לפי מה שכתב השו"ך בסימן ק"ה אות י"ז דבשר
 בחלב הוה איסורו מגופו, וא"כ על כרחך בלא יעור השאר
 כדי נטילה אסורות, אם בן אין ראייה מוטואי דטיפת חלב
 להמענין שם. א"כ מנלן הא דאין בלוע יוצא בלי רוטב
 להשו"ך וסייעתו:

כח ע"ש דלפני פה
 אמר דאסור, ויה עשנו
 כלן לאלול ית' לאו דוק
 ח"א: (פני שביים)
 כח ע"ש כ"ך עשנו
 דדוקא למע דרשב"א
 פסקן מן מחמת ספיקא
 ועוד דמחמירי בקלי עם
 פסק למע קטע ר"ה
 ולא הוסיף לל' פנת
 אקליפין יע"ש:
 כח עיין במתנה לאמא
 בער מלג' ר"ס טעם
 פסקי, ומתנה לאמא
 וס' פנת דעטם נשך
 ח"ה ח"ה מן החו"ה, וכן
 כח פנת טעם ספיקא
 ע' האפול קוד ע"י אום
 ז':

כח נוסף ע"פ מגדים
 מ"ש:
 כח פסק מריפה עשנו
 ע' ש' ש' כ' כ' י'
 ז' מוקן ע"פ משנת וז'
 סימן ק"ה מ"ה ב' ד"ה
 ונכנס:
 דאן ק"ה דלפני עם סימן
 ז' מסתמך ב"ה, וכן כתיב
 הפ"ה כענין בסימן ק"ה
 ומתנה וז' מ"ה ב' ד"ה
 ונכנס, מ"ה כתיב עם
 כח כתיב נלוי שות' זין
 מ"ה, וכן ה"ה משקל
 הפ"ה כענין ק"ה עם:

כח ע"ש דלפני פה
 אמר דאסור, ויה עשנו
 כלן לאלול ית' לאו דוק
 ח"א: (פני שביים)
 כח ע"ש כ"ך עשנו
 דדוקא למע דרשב"א
 פסקן מן מחמת ספיקא
 ועוד דמחמירי בקלי עם
 פסק למע קטע ר"ה
 ולא הוסיף לל' פנת
 אקליפין יע"ש:
 כח עיין במתנה לאמא
 בער מלג' ר"ס טעם
 פסקי, ומתנה לאמא
 וס' פנת דעטם נשך
 ח"ה ח"ה מן החו"ה, וכן
 כח פנת טעם ספיקא
 ע' האפול קוד ע"י אום
 ז':